

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش جمهور

مرکز پژوهش و اسناد ریاست جمهوری

گزارش جمهور/شماره ۲۳/ بیست و یکم اسفند ۱۳۸۶

نگاهی نو به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با تأکید بر
حوزه فرهنگ؛
رویکردها و دستاوردها

تهیه و تدوین:

معاونت فرهنگی و اجتماعی و دفتر وزارتی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت پژوهشی

مرکز پژوهش و اسناد

گزارش های جمهور لزوماً دیدگاه های مرکز پژوهش و اسناد ریاست جمهوری نمی باشد

نشانی: تهران، خیابان جمهوری، خیابان دانشگاه جنوبی، پلاک ۱۸۷

تلفن: ۶۴۴۵۳۱۰۴ - ۶۴۴۱۳۱۰۱ - ۶۶۴۱۹۲۳۹:نمابر:

E-mail:RDC@GOVIR.IR

سخن نخست

اعتلای جنبش نرم افزاری و تولید علم در حوزه های مورد نیاز کشور و گسترش نهضت نظریه پردازی مبتنی بر اصول و ارزش های اسلامی با هدف احیای تمدن اسلامی، از راهبردهای اصلی دولت نهم در حوزه تحقیقات و آموزش عالی بوده که مکرراً مورد تأکید رهبر معظم انقلاب اسلامی قرار گرفته است. از این رو حرکت در چشم انداز تمدن اسلامی از اولویت های مهم در نظام آموزشی و پژوهشی کشور است. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نیز یکی از بسترهای بنیادی تحقق و شکل گیری دانشگاه ها و آموزش تمدن ساز به شمار می آید.

در راستای حرکت در چشم انداز تعالی بخش علم و فناوری معطوف به پیشرفت و آبادانی کشور، گامهای مهمی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برداشته است که گزارش اجمالی آن از سوی معاونت فرهنگی و اجتماعی آن وزارتخانه تهیه و با همکاری معاونت پژوهشی این مرکز در قالب گزارش جمهور پیش روی انتشار یافته و تقدیم مخاطبان ارجمند می گردد.

**معاونت ارتباطات و اطلاع رسانی
مرکز پژوهش و اسناد ریاست جمهوری**

نگاهی نو به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اطلاعات با تأکید بر حوزه فرهنگ؛

رویکردها و دستاوردها

مقدمه

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بر مبنای استراتژی بلند مدت نظام جمهوری اسلامی ایران در بخش آموزش عالی، «دانشگاه تمدن ساز اسلامی- ایرانی» را مد نظر قرار داده و فعالیت‌های متنوعی را براساس اهداف و مأموریت‌های اصلی خود به انجام رسانده و دستاوردهای مهمی را از سال ۸۴ تاکنون در این عرصه به دست آورده که خلاصه ای از این دستاوردها در حوزه های مختلف به شرح زیر بوده است:

۱ - حوزه آموزشی

■ ظرفیت سازی برای افزایش پذیرش داوطلبان در آزمون های ورودی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی؛ به گونه ای که پذیرش دانشجو از ۸۰۰ هزار نفر در سال ۱۳۸۴ به ۲۰۰/۱ هزار نفر در سال ۱۳۸۶ و به ۵۰۰/۱ هزار نفر در سال ۱۳۸۷ رسیده است؛ امسال برای اولین بار کسانی که حداقل نمره قبولی را احراز کنند قطعاً به آموزش عالی کشور راه خواهند یافت.

■ تشکیل هیأت ممیزه تخصصی علوم انسانی

■ تشکیل هیأت ممیزه تخصصی هنر

دو جدول زیر وضعیت شاخص های کلیدی توسعه آموزش عالی در حوزه آموزشی را با توجه به سند ملی توسعه آموزش عالی در برنامه چهارم توسعه و وضعیت شاخص های عملکردی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در حوزه آموزشی، در فاصله سال های ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۶ نشان می دهد:

الف: وضعیت شاخص های کلیدی توسعه آموزش عالی در حوزه آموزشی با توجه به سند ملی توسعه آموزش عالی در برنامه چهارم توسعه

ردیف	عنوان شاخص	پایان برنامه سوم (سال ۱۳۸۳)	پایان برنامه چهارم (سال ۱۳۸۸)	وضع موجود (سال ۱۳۸۶)	درصد تحقق شاخص (۱۳۸۶)
۶۰	پوشش آموزش عالی	٪۲۰	٪۳۰	٪۲۷	۶۰
۸۸	تعداد دانشجو در صد هزار نفر	۳۳۰۰	۵۰۰۰	۴۸۰۰	۸۸
۶۴	سهم دانشجویان کاردانی به کل دانشجویان	٪۳۲	٪۳۷/۵	٪۳۵/۵	۶۴
۷۵	نسبت هیأت علمی به دانشجو روزانه (در وزارت علوم)	۱ به ۱۹	۱ به ۱۷	۱ به ۱۷/۵	۷۵
۸۰	نسبت هیأت علمی به دانشجو (دانشگاه پیام نور)	۱ به ۶۲۰	۱ به ۲۵۰	۱ به ۳۰۰	۸۰

ب: وضعیت شاخص های عملکردی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در حوزه آموزشی

ردیف	عنوان شاخص	پایان برنامه سوم (۱۳۸۶)	وضع موجود (سال ۱۳۸۶)	درصد رشد
۱	سهم دانشگاه آزاد اسلامی در آموزش عالی	٪ ۴۵	٪ ۳۰	- ۳۰
۲	تعداد نظارت و ارزیابی مؤسسات آموزش عالی	۲۱	۱۳۱	۵۰۰
۳	تعداد کل اعضای هیأت علمی (وزارت علوم)	۱۳۰۰۰	۱۸۵۰۰	۴۰
۴	تعداد اعضای هیأت علمی استادیار و بالاتر به کل اعضای هیأت علمی (وزارت علوم)	۷۵۰۰	۱۳۰۰۰	۷۰
۵	وضعیت هرم هیأت علمی (وزارت علوم) *	٪ ۶۰	٪ ۷۰	۱۷
۶	جذب عضو هیأت علمی با قانون نحوه تأمین هیأت علمی (طرح سربازی)	۱۶۲	۲۵۰	۵۵
۷	تخصیص سهمیه بورس دانشجویان دکتری به منظور تأمین هیأت علمی	۶۰۰	۱۵۰۰	۱۵۰
۸	نسبت دانشجویان تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان (وزارت علوم) **	٪ ۱۴	٪ ۱۸	۲۹
۹	درصد پذیرش داوطلبین آزمون سراسری (شانس قبولی)	٪ ۱۷	٪ ۳۷	۱۲۵
۱۰	درصد پذیرش داوطلبین تحصیل در دانشگاه پیام نور (شانس قبولی)	٪ ۱۰	٪ ۲۳	۱۳۰
۱۱	تعداد رشته محل های دایر در دوره های تحصیلات تکمیلی (وزارت علوم) **	۴۳۰۰	۵۸۰۰	۳۵
۱۲	تعداد رشته محل ها در آزمون سراسری	۱۰۰۰۰	۲۰۰۰۰	۱۰۰
۱۳	نسبت برنامه های درسی مصوب جدید در دوره های تحصیلات تکمیلی به کل برنامه های مصوب جدید **	٪ ۵۰	٪ ۸۰	۶۰
۱۴	تعداد دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی دولتی دارای مجوز از شورای گسترش (وزارت علوم)	۵۰	۷۵	۵۰
۱۵	تعداد مؤسسات آموزش عالی غیردولتی غیرانتفاعی دارای مجوز از شورای گسترش آموزش عالی (۱۱۸ مؤسسه دایر هستند)	۷۰	۱۷۰	۱۴۳

* هدف برنامه چهارم توسعه در پایان سال ۱۳۸۶ برابر با ۷۰ درصد بوده است که در شش ماهه اول سال محقق شده است. یعنی ۱۰۰٪ مطابق با برنامه بوده است.

** اعداد قید شده مربوط به تمامی سال های قبل از سال ۱۳۸۳ است، در حالی که در ۵/۲ سال اخیر درصدهای مورد اشاره میزان رشد را نسبت به مجموع تمامی سال های قبل نشان می دهد.

ج: اطلاعات مقایسه ای مربوط به دانشگاه جامع علمی - کاربردی در یک نگاه

سال ۸۴ - ۸۶	تا سال ۸۴	
۶۳۶	۵۰۵	تعداد برنامه های درسی
۴۶۱۸۲۳	۳۴۳۲۹۹	ظرفیت ایجاد شده
۱۷۳۸۹	۴۱۲۵	تعداد مدرس

د: اطلاعات مقایسه ای مربوط به دانشگاه پیام نور در یک نگاه

سال ۸۴ - ۸۶	تا سال ۸۴	
۴۵۷	۲۵۲	تعداد واحدها و مراکز
حدود ۰۰۰/۸۵۰	۰۰۰/۳۰۰	تعداد دانشجوی
۲۷۵۰	۵۶۰	هیأت علمی
۱۶۰۰۰	۱۱۳۵۰	مدرس مدعو
۶۲۵۰	۲۳۲۰	تعداد رشته محل

۲ - حوزه های پژوهش و فناوری

■ از نظر تولید علم براساس نمایه ISI، ایران در سال ۲۰۰۵ دارای ۵۵۸۲ مقاله، در سال ۲۰۰۶ دارای ۶۷۵۰ مقاله و در سال ۲۰۰۷ دارای ۹۰۶۱ مقاله بوده است. جداول زیر موقعیت ایران را از نظر تعداد مقاله و درصد رشد در مقایسه با ترکیه نشان می دهد. ترکیه از نظر تولیدات علمی نمایه شده در ISI مقام اول را در بین کشورهای منطقه دارد و ایران مقام دوم منطقه را از آن خود کرده است. این در حالی است که از نظر میزان رشد، ایران مقام اول را در بین کشورهای منطقه دارد.

■ اخذ ۲۸۸ میلیون یورو تسهیلات از ریاست محترم جمهوری جهت خرید تجهیزات آزمایشگاهی؛

■ احراز رتبه اول در ۷ شاخه علمی (ریاضی، مکانیک، پلیمر، شیمی، مهندسی شیمی، نانو و پزشکی) در سال ۲۰۰۷ در منطقه برای اولین بار؛

■ احراز رتبه های ۵۳۹ و ۵۳۹ توسط دانشگاه صنعتی شریف و تهران در میان دانشگاه ها جهان در سال ۲۰۰۷؛

■ برنامه ریزی و طراحی رتبه بندی دانشگاه های جهان اسلام و برگزاری نشست OIC در این رابطه؛

■ راه اندازی طرح نمایه سازی و رتبه بندی مقالات و مجلات به نام "پایگاه استنادی علوم جهان اسلام" که اختصاراً به عنوان ISI جهان اسلام مشهور شده است؛

■ پیگیری تصویب احداث موزه ملی علوم و فناوری در دولت؛

■ برنامه ریزی و تدوین طرح تشکیل قطبهای علمی فناوری؛

■ تهیه و تدوین نظام و دستورالعمل مالکیت فکری در موسسات آموزش عالی و پژوهشی و تشکیل اولین شورای مالکیت فکری؛

■ سرعت بخشیدن به تأسیس مراکز کارآفرینی و گسترش فعالیتهای کارآفرینی در دانشگاه ها کشور؛

■ پیگیری تخصیص ردیف مستقل بودجه برای سال ۸۶ به مراکز کارآفرینی؛

■ تأسیس دانشکده کارآفرینی در دانشگاه تهران؛

■ پیگیری ارائه درس ۲ واحدی مبانی کارآفرینی و اجرای طرح آموزش مجازی این درس؛

■ تصویب و ابلاغ آیین نامه جشنواره کارآفرینی از طرف وزیر علوم به کلیه دانشگاه ها؛

■ پیگیری تأسیس مراکز کارآفرینی در دانشگاه های دولتی و غیرانتفاعی فاقد مراکز کارآفرینی؛

■ ارتقاء سطح کیفی همکاری های علمی و پژوهشی سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران با وزارتخانه ها و دستگاههای مختلف؛

■ طراحی و راه اندازی سامانه کارآموزی؛

۳ - حوزه فرهنگی، آموزشی و دانشجویی در جهت تحقق دانشگاه اسلامی

■ ایجاد دانشگاه تربیت مدرس معارف اسلامی در قم و پذیرش دانشجو؛

■ ارائه ۲ واحد درس فرهنگ و تمدن اسلام و ایران از سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶ در مقطع کارشناسی و به صورت اجباری برای کلیه دانشجویان ورودی ۸۸-۸۷؛

■ استفاده از امکانات صدا و سیما برای ارائه درس فرهنگ و تمدن اسلام و ایران برای دانشجویان دانشگاه پیام نور از سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶ و تهیه و ارائه محتوای الکترونیکی این درس توسط دانشگاه معارف اسلامی؛

■ تهیه و تدوین برنامه درسی دوره دکتری فرهنگ و تمدن اسلام و ایران با همکاری حوزه و دانشگاه؛

■ راه اندازی دوره دکتری تاریخ تطبیقی و تحلیلی هنر اسلامی؛

■ راه اندازی دوره دکتری زیبایی شناسی و نقد هنرهای اسلامی؛

■ راه اندازی دوره دکتری حکمت هنر اسلامی؛

■ راه اندازی دوره دکتری فلسفه علم و فناوری در دانشگاه صنعتی شریف؛

■ راه اندازی دوره دکتری معماری اسلامی در دانشگاه هنر اسلامی تبریز؛

■ راه اندازی دوره دکتری تخصصی تاریخ و تمدن ملل اسلامی در دانشگاه های تربیت مدرس، تهران، قم و فردوسی مشهد؛

■ راه اندازی دوره کارشناسی ارشد تاریخ هنر ایران باستان؛

■ راه اندازی دوره کارشناسی ارشد تاریخ هنر جهان اسلام؛

- راه اندازی دوره کارشناسی ارشد تاریخ و تمدن ملل اسلامی در دانشگاه های تهران و فردوسی مشهد؛
- راه اندازی دوره کارشناسی ارشد تاریخ هنر ایران اسلامی؛
- راه اندازی دوره کارشناسی ارشد هنر اسلامی در دانشگاه هنر اسلامی تبریز؛
- راه اندازی رشته کارشناسی ارشد هنر اسلامی (گرایش سفال و سرامیک) در دانشگاه کاشان؛
- راه اندازی دوره کارشناسی ارشد هنر اسلامی در دانشگاه تربیت مدرس؛
- راه اندازی دوره کارشناسی هنر اسلامی در مؤسسه آموزش عالی غیر دولتی - غیر انتفاعی سوره از سال تحصیلی ۸۷-۱۳۸۶؛

- طراحی ۳۲ رشته میان رشته ای در حوزه دین و دین شناسی، قرآن پژوهی و معرفت شناسی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا؛
- اخذ سهمیه ویژه اعزام اعضای هیات علمی به حج عمره به تعداد ۲۰۰۰ نفر در سال ۸۶ و پیش بینی اعزام ۴۰۰۰ نفر در سال ۸۷؛

- تهیه و تدوین منشور اخلاقی استاد و دانشجو؛
- تدوین آیین نامه تعامل حوزه و دانشگاه؛
- تشکیل پژوهشکده فرهنگ اسلام و ایران در دانشگاه شهید باهنر کرمان؛
- راه اندازی دوره کارشناسی ارشد ادبیات مقاومت در دانشگاه شهید باهنر کرمان؛
- برگزاری کنگره ادبیات مقاومت در دانشگاه شهید باهنر کرمان؛
- تشکیل دبیرخانه دائمی قرآن و عترت پاییز ۸۴؛
- تشکیل کمیته برنامه ریزی درسی حوزه و دانشگاه؛
- اجرای طرح تجهیز نمازخانه خوابگاههای دانشجویی کشور به گونه ای که در سال ۸۶، نمازخانه ۶۱ دانشگاه مشمول این طرح شد.

۵ - سایر اقدامات

- تنظیم بودجه عملیاتی براساس هزینه سرانه دانشجویی برای اعتبارات سال ۸۵ به بعد؛
- عضویت ایران در شورای اجرایی کمیسیون بین الدول اقیانوس شناسی یونسکو؛
- اجرای طرح ثبت نام اینترنتی برای کنکور سراسری در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد که گامی مهم در جهت تحقق ایده دولت الکترونیک است. در مجموع، نزدیک به ۶ میلیون نفر از این طریق ثبت نام کرده یا اعلام نتیجه شده اند؛
- طراحی سایت اینترنتی طرح سوال برای آزمونهای مختلف با رعایت اصول امنیتی؛
- تدوین و تصویب آیین نامه اجرایی قانون رسیدگی به تخلفات و جرایم آزمون ها با همکاری وزارت بهداشت، آموزش و پرورش و دانشگاه آزاد اسلامی؛

فعالیت ها و کارکرد معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

اهم فعالیت های این معاونت در قالب برنامه ریزی راهبردی، مطالعات فرهنگی و اجتماعی، عرصه امور فرهنگی دانشگاهیان ایرانی خارج از کشور، فعالیت های فرهنگی، نشریات دانشجویی، آموزش های فرهنگی و اجتماعی، فرهنگ کارت دانشجویی، ستاد اقامه نماز، ستاد زیارت، توسعه فعالیت های دینی و قرآنی و پشتیبانی مالی فعالیت های فرهنگی ارائه گردیده است که در یک نگاه کلی فعالیت های سال ۸۴ تاکنون آن را می توان در جدول زیر مشاهده نمود:

تعداد فرهنگ کارت	پژوهشهای فرهنگی انجام شده		دانشجویان عمره گزار مشمول وام	عمره و زیارت		تعداد خانه‌های فرهنگ و اردوگاهها		تعداد تشکل‌های اسلامی	تعداد نشریات دانشجویی	تعداد کانونهای فرهنگی هنری	تعداد انجمنهای علمی دانشجویی	شاخص
	در حال انجام	پایان یافته		استاد	دانشجو	در حال ساخت	آماده					
			-	-	۴۰۰۰	-	-	۱۵۲	۲۱۰۰	۳۶۲	۶۴۰	۸۳
-	آمار در دست نیست	آمار در دست نیست	-	-	۳۲۰۰	-	-	۱۶۲	۲۵۰۰	۴۹۵	۸۰۰	۸۴
۱۰۰۰۰	۱۳۲	۱۸۴	۲۵۰۰	۱۰۵۰	۴۵۰۰	۲۸	۷	۱۶۲	۲۶۰۰	۶۷۸	۱۶۴۰	۸۵
۸۰۰۰۰			۴۵۰۰	۱۰۵۰	۵۵۰۰	۲۱	۱۴	۱۶۶	۲۹۰۰	۷۸۰	۲۰۰۰	نیمه اول سال ۸۶
			-					٪۹	٪۳۸	٪۱۱۰	٪۲۱۲	نرخ رشد

گزارش میسوط برنامه‌ها:

با توجه به تاکیدات مقام معظم رهبری بر مهندسی فرهنگی، رویکرد فرهنگی دولت و اصل عدالت محوری در عرصه فرهنگ دانشگاهی، فعالیت‌های پر دامنه‌ای از سوی معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم و مدیریت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها به سامان رسیده است که در بخش‌های زیر معرفی می‌شوند:

الف) برنامه‌ریزی راهبردی

از آنجا که یکی از اساسی‌ترین گامها در جهت بهبود عملکرد فرهنگی، بررسی و تعیین اصول و سیاستها و راهبردهای آن در قالب علمی و منسجم است، این معاونت از ابتدای سال ۸۵ این مهم را وجهه همت خویش قرار داده و طی مراحل زیر برنامه‌ریزی راهبردی فعالیت‌های فرهنگی را به انجام رسانده است:

۱- تعیین هدف غایی و چشم‌انداز فعالیت‌های فرهنگی:

بر اساس مبانی فرهنگی قانون اساسی، برنامه چهارم توسعه، سند چشم‌انداز بیست ساله و برنامه ارائه شده از سوی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری به مجلس و با توجه عمیق به چالش‌های موجود در عرصه‌های فرهنگی و اجتماعی کشور به ویژه دانشگاه‌ها، در راستای هدف غایی معاونت فرهنگی و بلکه هدف غایی وزارت علوم و بخش آموزش عالی که همان تحقق «دانشگاه تمدن‌ساز؛ تمدن نوین اسلامی- ایرانی» استراتژی‌ها و اهداف کلان برنامه‌ها و مأموریت‌های این معاونت به شرح ذیل ترسیم گردید:

- صیانت از هویت و فرهنگ اصیل اسلامی ایرانی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی؛
- تحقق «مهندسی فرهنگی» در دانشگاه‌ها و برنامه‌ریزی و تلاش برای نیل به فرهنگ مطلوب؛
- ارتقای روحیه خودباوری و بهره‌برداری از توانمندی کلیه نیروهای دانشگاهی در جهت ایجاد تحرک فرهنگی و اجتماعی مبتنی بر تکرر، نوآوری و شور و نشاط در دانشگاه‌ها؛
- توسعه علوم انسانی و تعمیق معرفت دینی به مقتضای نیازهای روز جامعه و دانشگاه؛
- مطالعه، برنامه‌ریزی و زمینه‌سازی به منظور تقویت پیوند حوزه و دانشگاه؛
- آموزش محوری و ارتقای محوری (توسعه منابع انسانی) در همه ابعاد فرهنگی و اجتماعی و برای کلیه عناصر فعال در دانشگاه (دانشجویان، استادان و کارمندان)؛
- تحقق تعریف حداکثری از فرهنگ و کار فرهنگی و توجه همزمان به ابعاد دینی، اجتماعی، سیاسی و هنری فرهنگ در دانشگاه‌ها؛

- توسعه و ترویج علم گرایی به عنوان گفتمان مسلط فرهنگی در دانشگاه‌ها؛
- تقویت و تحکیم قانونگرایی و نظام‌مندی در کلیه بخشها و فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها؛
- تعمیم کار فرهنگی به همه عناصر دانشگاهی اعم از دانشجو، کارمند و استاد؛
- ترویج روحیه دین گرایی و دین پژوهی و توسعه فعالیت‌های قرآنی و عترت دانشگاه‌ها؛
- اعتلای هویت، عزت و ارزشهای دانشجویی و تعامل کرامت محور با دانشجویان؛
- استفاده از ظرفیت و توانمندی کلیه نهادهای فرهنگی داخل و خارج و نهادینه کردن ارتباطات و همکاریها؛
- ارتقای مهارت‌های زندگی اجتماعی دانشجویان و تسهیل روند جامعه‌پذیری آنان؛
- استقرار نظام برنامه‌ریزی و توسعه مدیریت و منابع انسانی درحوزه فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم و دانشگاه‌ها

۲- نظام ارزیابی و اصلاح عملکرد:

از آنجا که برنامه‌ریزی کلان و خرد بدون اجرای نظارت و ارزیابی صحیح و اصلاح عملکرد فرایندی ناقص است، در برنامه‌ریزی فرهنگی بر ایجاد نظام ارزیابی تاکید و شیوه‌نامه آن به همراه مدلهای، فرمها و جداول تنظیم شد. در واقع می‌توان گفت سند برنامه‌ریزی استراتژیک، زیر شاخه‌ای از سند چشم‌انداز بیست‌ساله کشور و در راستای تحقق اهداف فرهنگی آن تدوین گردیده و امید است در پنج سال اول به بخش مهمی از اهداف خود نایل شود.

ب) مطالعات فرهنگی و اجتماعی

دستیابی به توسعه همه جانبه و پایدار، در عرصه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی مستلزم اتخاذ رویکردها و رهیافت‌های علمی، پویا و کارایی است که بتواند سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه را به ثمر برساند. بخش آموزش عالی به مثابه کارگزار مدیریت علمی و تحقیقاتی کشور، نقشی موثر و غیرقابل جایگزین در تحقق اهداف و برنامه‌های توسعه در ابعاد مختلف علمی و ملی دارد. از این روست که تامین و تحقق سیاست‌های کلی و مضامین دوازده‌گانه سند چشم‌انداز و نیز برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مبتنی بر توسعه دانایی است و بخش آموزش عالی به عنوان بخش برنامه‌ریزی، هدایت کننده و مجری مجموعه فعالیت‌هایی شناخته می‌شود که با هدف توسعه علمی و فرهنگی و تشکیل سرمایه انسانی انجام می‌پذیرد.

با توجه به اولویتهای فوق و اهمیت پژوهش‌های فرهنگی و تحقیقات پیمایشی در سطح جامعه و دانشگاه، دو نهاد مطالعاتی وابسته به معاونت فرهنگی و اجتماعی موظف به برنامه‌ریزی و ساماندهی پژوهشها و مطالعات مختلف فرهنگی و اجتماعی و همچنین توسعه علوم انسانی و علوم میان رشته‌ای شده‌اند. لذا در راستای دیده‌بانی و پشتیبانی فرهنگی و اجتماعی بیش از ۷۰۰ عنوان موضوع پژوهشی با مشارکت استادان دانشگاه‌های کشور و سایر صاحب‌نظران در قالب طرح‌های پژوهشی، تحقیقاتی، ارزیابی و نظارت طراحی و تدوین در خصوص مسائل مختلف فرهنگی و اجتماعی، آموزش عالی، زنان و مطالعات آینده‌نگر و علوم انسانی در طی سالهای ۸۴ و ۸۵ و شش ماهه اول سال ۸۶ صورت گرفته است. در همین راستا بیش از ۴۰ مورد اولویت پژوهشی برای سال ۱۳۸۶ تدوین شده است که در چهار محور: الف- پژوهش‌های مرتبط با توسعه تحقیقات علوم انسانی ب- مطالعات فرهنگی ج- پژوهش‌های اجتماعی و مسائل آموزش عالی و د- آینده‌پژوهی در آموزش عالی مشخص شده‌اند. همچنین از عمده‌ترین تحقیقات و مطالعاتی که در نیمه نخست سال ۸۶ مراحل انجام آنها آغاز گردیده است می‌توان به موضوعاتی مانند فراگیری مهارت‌های زندگی، چيستی جنبش نرم‌افزاری، سنجش نگرش سیاسی دانشجویان، زندگینامه و شخصیت بابک خرم‌دین، روایت‌شناسی و تحلیل روایت و غیره نام برد. در کنار این پروژه‌ها ۴۲ مورد پروژه تحقیقاتی و ۷۲ مقاله در موضوعات مختلف فرهنگی و اجتماعی تدوین شده است که به شرح ذیل می‌باشد: (جدول روبرو)

فضای دانشگاه، سیاست و ناسازه‌های هویتی در زندگی دانشجویی
بررسی و تحلیل عملکرد مراکز مشاوره و راهنمایی دانشجویان در دانشگاه‌های
دولتی

بررسی اثرات رواج و کاربرد اینترنت در دانشگاه‌های ایران با تأکید بر مفهوم
سرمایه فکری

بررسی ابعاد مختلف هویت دانشجویان از دیدگاه جامعه‌شناسی

بررسی الگوهای اوقات فراغت دانشجویان

مقایسه ذهنیت نسلی و بین‌نسلی در میان نسل‌های دانشگاهی

معرفی مطالعات اجتماعی و فرهنگی آموزش عالی در آمریکا شمالی و بریتانیا

بررسی وضع موجود و چالش‌های آینده تشکل‌های فرهنگی دانشجویی

امکان‌سنجی، برنامه‌ریزی و فعالیت‌های اجرایی مورد نیاز راه‌اندازی و تأسیس

پژوهش‌کنده و تعیین نیازها و اولویت‌های پژوهشی

گردآوری، تدوین، تحلیل و ارزیابی سیاست‌ها، برنامه‌های فرهنگی

مفاخر علمی ایران

پیش‌نویس سند توسعه فرهنگی نظام آموزش عالی کشور

بررسی احساس عدالت سازمانی در بین اعضای هیأت علمی زن

بنیادهای هویت ملی ایرانی

معرفی علوم میان‌رشته‌ای، درس و سرفصل‌های آنها در ۱۰ دانشگاه برتر جهان در

سال ۲۰۰۶

بررسی تعامل فرهنگ سیاسی و دموکراسی در مورد ایران

بررسی تعاملات دولت و مراجع شیعه با اقلیت کلیمی در ایران

مبانی نظری گسترش علوم میان‌رشته‌ای، با محوریت علوم انسانی

پروژه تدوین درس علوم میان‌رشته‌ای

بررسی علل و عوامل عدم وجود دانشگاه‌های ایران در رتبه‌بندی‌های بین‌المللی

سالانه

مبانی آموزشی توسعه علوم میان‌رشته‌ای

پروژه ملی اندیشه سیاسی جهان اسلام

پروژه ملی اندیشه سیاسی ایران باستان

معرفی رشته‌های علوم انسانی، درس و سرفصل‌های آنها در ۳۰ دانشگاه برتر دنیا در

سال ۲۰۰۶

ایران‌شناخت - بررسی، تحلیلی و بازشناسی انتقادی، نقش سهم و جایگاه ایران

و ایرانیان

گروه مطالعات فرهنگی

گروه مطالعات تطبیقی

گروه مطالعات اجتماعی

مطالعه و بررسی عملکرد آموزشی، ارزش‌ها و نگرش‌های فرهنگی، اجتماعی، دینی و آسیب‌های روانی
دین و معنای زندگی
چیستی و چگونگی فعالیت شوراهای صنفی و تشکل‌های دانشجویی
کارکرد تشکل‌های دانشجویی دانشگاه‌های تهران

گروه توسعه علوم انسانی

توسعه کیفیت در برنامه‌ریزی آموزش عالی
توسعه علمی و فرهنگی در ایران و نسبت آن با توسعه علوم انسانی
روشهای پژوهش در فلسفه تعلیم و تربیت
تحلیل محتوایی و مقایسه‌های هنجارها در سه کتاب مقدس
تمدن و علوم انسانی با تأکید بر تجربه تمدن ایران
بررسی میزان اثربخشی برنامه‌های آموزش دروه کارشناسی علوم تربیتی
علم و عالم در ادبیات فارسی
بررسی و تحلیل تئوری‌های نوین یادگیری و آموزش دانشگاهی
بررسی چیستی فرهنگ علمی و شیوه‌های گسترش و استواری آن
فرایند استدلال در براهین سه فیلسوف اسلامی
نقش نشریات علمی در توسعه علوم انسانی
ظرفیت‌ها و نیازهای توسعه علوم انسانی در مقیاس‌های ملی و منطقه‌ای
کشور
بررسی شیوه‌های جدید تولید دانش و دلالت‌های آن برای علوم اجتماعی
ایران
تمدن و علوم انسانی با تأکید بر تجربه تمدنی ایران

<p>فردگرایی در خلیقات خاص ایرانیان عناصر هویت ایرانی گفتمان سفرنامه‌ها در باب فرهنگ و شخصیت جامعه ایرانی سرمایه اجتماعی و حکمرانی خوب شاخص‌های سرمایه اجتماعی در ایران عناصر متشکله هویت ایرانی و تأثیر آنها بر سیاست خارجی اخلاق شهروندی و نظم در جامعه اقلیت‌های قومی، زبانی و دینی در ایران و سهم آنان در سرمایه اجتماعی چپستی عدالت و جایگاه آن در برنامه توسعه اجتماعی ایران سرمایه اجتماعی و مدیریت تنوع فرهنگی در ایران دولت و سرمایه اجتماعی در ایران ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخصه‌های اندازه‌گیری سرمایه اجتماعی هویت ملی و سرمایه اجتماعی در ایران امروز رابطه فردگرایی و جمع‌گرایی در تأسیس هویت ایرانی</p>	<p>گروه مطالعات اجتماعی</p>
<p>سنجش نیازهای آموزشی زنان عضو هیات علمی مدرنیته ایرانی و نسبت آن با قانون سرمایه اجتماعی و نظم دموکراتیک نظم اجتماعی و امنیت جامعه - بنیان بررسی انسجام در سبک زندگی فرهنگی خانه و فرهنگ، بررسی مردم نگارانه درباره مسکن و مدرنیته جوانان، بدن و فرهنگ تناسب خرده فرهنگ‌های اقلیتی در شهرها و سبک زندگی (تئوریک) رابطه قشربندی اجتماعی و مصرف فرهنگی پوشش، سبک زندگی و تمایز اجتماعی سبک زندگی و مراکز خرید در شهر تهران</p>	<p>گروه مطالعات فرهنگی</p>

گروه مطالعات فرهنگی

آنومی و بی‌نظمی اجتماعی
اخلاق مدنی و نسبت آن با نظم (بی‌نظمی) اجتماعی
ریشه‌های تاریخی قانون‌گریزی در ایران
فرهنگ جوانان و انضباط اجتماعی
اخلاق شهروندی و نظم در جامعه
شهروندی و قانون‌گرایی در جامعه
رشد مطالعات زنان از دیدگاه دانشجویان و مدرسان دوره
مشارکت زنان در اقتصاد مبتنی بر دانش
نقش بهره‌وری از اینترنت در جامعه‌پذیری حرفه‌ای زنان متخصص
پیامدهای سیاستی مصرف‌گرایی
الگوهای سبک زندگی در میان جوانان تهرانی
موانع ساختاری استقرار قرارداد اجتماعی در ایران، مطالعه موردی ایران عصر صفویه
چالش‌های اشتغال زنان تحصیلکرده در ایران
مدیریت زنان در آموزش عالی
تحلیل تفاوت‌های جنسیتی

گروه توسعه علوم انسانی

ضرورت بازنگری دوره کارشناسی رشته مدیریت دولتی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور
وضعیت آموزش و پژوهش در دانشگاه‌ها: تأملی بر نظرات دانشجویان در ارتباط چالش‌ها و نارسائی‌های علوم انسانی و راهبردهای توسعه کیفی آن
درآمدی بر نقش پژوهش در مدیریت اقتصادی و ارتقاء بهره‌وری
کاربست تحقیقات در دستگاه‌های اجرایی فرصت‌ها و تهدیدها
الهیات پیشرفت
بررسی تفاوت‌های قومیتی دانشجویان از نظر فعالیت در کانون‌های فرهنگی دانشگاه‌ها
ارزیابی مطالعات علوم انسانی در باب دفاع مقدس
بررسی ارتباط شاخص‌های توسعه جنسیتی و توسعه انسانی در جهان و ایران
مقدمه‌ای بر زندگی روزمره و نظریه فرهنگی
بررسی عوامل مرتبط با ایجاد روحیه پژوهش در دانش‌آموزان
برنامه‌ریزی در راستای توسعه بخش خصوصی در بازار تحقیق و توسعه و انتقال فناوری

<p>نیازسنجی و اولویت‌بندی پژوهش هنر در حیطه زیباشناسی موسیقی و نمایشی</p> <p>چیستی فرهنگ علمی</p> <p>سنت، مدرنیسم و نسبت آن با صنایع دستی</p> <p>بررسی ارتباط شاخص‌های توسعه جنسیتی و توسعه انسانی در جهان و ایران</p> <p>غیبت انسان و سیطره تکنولوژی</p> <p>فهم علم اجتماعی</p> <p>تاملی بر شاخص‌ها و عوامل تاثیرگذار سطح کلان بر کیفیت رشته‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در جهان و ایران</p> <p>آموزش تفکر خلاق به نوجوانان: رویکرد پژوهش - محور</p> <p>آموزش علوم اجتماعی بر مبنای قابلیت</p> <p>پژوهشی پیرامون بازنگری دوره کارشناسی رشته مدیریت دولتی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی</p> <p>تاریخچه و مشکلات آموزشی و پژوهشی پیش‌رو</p> <p>تعامل بین استاد و دانشجو و تأثیر آن بر کیفیت آموزش و یادگیری</p> <p>نظریه ساختاربندی</p> <p>مدلی برای توسعه و کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در مدرسه جامعه‌شناسی تاریخی</p>	
<p>مقدمه‌ای بر آموزه فردگرایی در اسلام</p> <p>جستاری در متافیزیک فردگرایی در اسلام</p> <p>جایگاه فرد در فلسفه سیاسی اسلام</p> <p>ریشه‌های فردگرایی در آموزه‌های اسلامی</p> <p>فردگرایی در اندیشه سنت‌گرایان مسلمان</p> <p>سوژکتیویسم فقهی شیعه</p>	<p>گروه مطالعات تطبیقی و میان‌رشته‌ای</p>

محورها و برنامه‌ها

۱- ایجاد ساختارهای جدید جهت توسعه کمی و کیفی تحقیقات

■ شورای پژوهشی معاونت فرهنگی و اجتماعی

شورای پژوهشی معاونت فرهنگی و اجتماعی که شورای عالی برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری در مورد فعالیت‌ها و طرح‌های پژوهشی معاونت فرهنگی و اجتماعی است، در راستای ارتقای پژوهش محوری در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی مجموعه آموزش عالی کشور تأسیس شده است. این شورا که از اعضا و نخبگان دانشگاهی و اجرایی دارای تحصیلات مرتبط با حوزه علوم انسانی تشکیل شده است با دستور جلسات گوناگون که از مهمترین آنها تأسیس و نظارت بر رشته‌های میان رشته‌ای

توسعه و ارتقای علوم انسانی، ارتقای فعالیت‌های فرهنگی دانشجویی و دانشگاهی و درج مباحث فرهنگی و معیارهای مرتبط با آن در آیین‌نامه ارتقای استادان می‌باشد تا کنون ۱۶ جلسه تشکیل داده است و بیش از ۴۰ پژوهش مهم و تأثیرگذار در حوزه‌های مطالعاتی، پیمایشی و نظری را به تصویب رسانده است. در کنار همه این موارد، پژوهشکده این معاونت نیز در طول دو سال گذشته ۲۶ جلد کتاب تحت عناوین مختلف فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی به چاپ رسانده است.

دبیرخانه شورای هماهنگی فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها؛ به مثابه مرکزی جهت مطالعه مشترک و ایجاد هماهنگی بین نهادهای آموزش عالی در عرصه فعالیت‌های فرهنگی

شورای هماهنگی فعالیت‌های فرهنگی با استناد به ماده ۱۱ از فصل سوم آیین‌نامه اجرایی سیاست‌های ارتقای فعالیت‌های فرهنگی در دانشگاه‌ها و به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های فرهنگی دستگاه‌ها و نهادهای مختلف ذی‌ربط در امور فرهنگی، متشکل از معاونان فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، جهاد دانشگاهی و نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها تشکیل گردیده است. دبیرخانه این شورا نیز متشکل از نمایندگان معاونت فرهنگی دستگاه‌های مذکور می‌باشد که در معاونت فرهنگی وزارت علوم آغاز به کار کرده است. اهم اقدامات صورت‌گرفته توسط این دبیرخانه از بدو تشکیل:

- تهیه گزارشی از وضعیت پرسنل فرهنگی دانشگاه‌ها؛
- اقدام جهت آسیب‌شناسی شوراهای فرهنگی دانشگاه‌ها به عنوان اثرگذارترین مجموعه فرهنگ دانشگاه‌ها؛
- وضعیت سنجی اقدامات صورت‌گرفته در خصوص عفاف و حجاب؛
- تهیه مجموعه فرم‌هایی به منظور دستیابی به میزان تحقق اهداف و سیاست‌های ارتقای فعالیت‌های فرهنگی و ارسال به دانشگاه‌ها؛
- اقدام در راستای تعیین وضعیت اجرایی شدن طرح استاد مشاور در بخش‌های مختلف فرهنگی دانشگاه‌ها؛
- بررسی وضعیت چگونگی صرف بودجه‌های فرهنگی در دانشگاه‌ها؛
- پیگیری در خصوص اجرای بندها و مواد آیین‌نامه اجرای سیاست‌های ارتقای فعالیت‌های فرهنگی را در دستور کار داشته است.

از جمله اقدامات دیگر این شورا در پرداختن به یکی از مهمترین مسائل فرهنگی و اجتماعی دانشگاه‌ها تهیه مجموعه نمایشگاهی حدیث حسن در راستای توسعه فرهنگ عفاف و حجاب می‌باشد که از جمله اقدامات بین دستگاهی است. این مجموعه هم‌اکنون در ۳۰ استان توزیع شده است تا کلیه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در هر استان از این مجموعه به طور گردشی استفاده نمایند.

مطالعات جنبش دانشجویی

در راستای اهمیت جنبش دانشجویی و نقش این جنبش در رخدادهای سیاسی اجتماعی تاریخ معاصر کشور، گروه مطالعات جنبش دانشجویی درصدد است ضمن آسیب‌شناسی این جنبش و حفظ و صیانت از این سرمایه اجتماعی و جلوگیری از بی‌راه رفتن و خطر سیاست‌زدگی نسل جدید جنبش دانشجویی را با آرمان‌ها و اهداف و فعالیت‌های فعالان جنبش دانشجویی قبل از انقلاب آشنا کند. در این زمینه، کتاب «جنبش دانشجویی در آینه خاطرات» در دست چاپ است و طرح‌های «تاریخ اتحادیه انجمن‌های اسلامی خارج کشور» و «اسناد اتحادیه انجمن‌های اسلامی خارج کشور» در حال اجراست و به مناسبت ۱۶ آذر (روز دانشجو) نیز فیلم مستندی در دست تهیه است.

لازم به ذکر است که با عنایت به اهمیت جنبش‌های دانشجویی و لزوم تلاش در جهت افزایش آگاهی‌های دانشجویان نسبت به مبانی و اصول علمی فعالیت‌های دانشجویی و همچنین بالا بردن سطح معلومات در زمینه‌های مختلف علوم

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی این معاونت بیش از ۲۵۰ عنوان کتاب، مقاله، تحقیق و پژوهش را در عرصه‌های فوق‌الذکر در سطح دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی سامان داده است که تأثیر مطلوب و مستقیمی بر روی دانشجویان داشته است.

■ تشکیل کمیته آزدان‌دیشی در دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه در معاونت فرهنگی و اجتماعی

معاونت فرهنگی و اجتماعی به عنوان مسؤل کمیته آزدان‌دیشی در دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه در راستای تحقق مبنویات مقام معظم رهبری کمیته مذکور را در سطح این معاونت تشکیل داده است. این کمیته طی جلساتی که با حضور معاونین فرهنگی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، جهاد دانشگاهی، دانشگاه آزاد اسلامی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی داشته است در اولین گام اقدام به تدوین دستورالعملی که حاوی اهداف، ضرورت‌ها، سازوکار اجرایی و موضوعات پیشنهادی در این خصوص می‌باشد نموده است و تعدادی از دانشگاه‌های کشور اعم از دانشگاه‌های علوم پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی را جهت اجرای آزمایش این موضوع به عنوان نمونه انتخاب نموده است که از سوی این کمیته به این دانشگاه‌ها ابلاغ شده است.

■ مطالعات جهان اسلام و آموزش عالی

گروه مطالعات جهان اسلام و آموزش عالی درصدد است تا از طریق کشاندن معضلات و مشکلات جهان اسلام به فضای علمی و دانشگاهی، با تکیه بر فرهنگ مشترک اسلامی زمینه طرح چنین مباحثی را در میان نخبگان علمی و فرهنگی دانشگاه‌های جهان اسلام فراهم کند. اهم فعالیت‌های این گروه عبارت است از: ۱۰ طرح پژوهشی، ۱۰ همایش با موضوع اسرائیل‌شناسی و ۴۰ نشست علمی با همکاری مؤسسه فرهنگی اکو که تعدادی انجام یافته و تعدادی در حال انجام است.

شوراهای سیاستگذاری که در سطح عالی توسط این گروه تشکیل شده عبارت از شورای راهبردی و سیاستگذاری جهان اسلام به عنوان اتاق فکر، شورای راهبردی فلسطین و دانشگاه به منظور هماهنگی حمایت دانشگاهیان داخل و خارج از فلسطین و شورای مشاوران جهان اسلام با کمیته‌های زیر مجموعه به منظور ارائه برنامه‌های اجرایی است. این گروه در ادامه روند مطالعات تخصصی خود نسبت به انتشار یا برنامه ریزی انتشار کتب، ویژه‌نامه‌ها و برگزاری همایش‌ها و نشست‌ها اقداماتی را صورت داده است. از جمله این کتب و ویژه‌نامه‌ها می‌توان به کتب: من یک تروریست هستم، حزب‌الله پیروز، روند صلح خاورمیانه، امام خمینی رسول بیداری شرق، تحلیل صهیونیسم براساس ویژگی‌های منفی قوم یهود در قرآن، کتاب جامع مسیحیت صهیونیستی، کتابچه «مسیحیت صهیونیستی» فصل مشترک الهیات یهودی و مسیحی و از ویژه‌نامه‌ها می‌توان به ویژه‌نامه‌های فلسطین؛ عامل انسجام اسلامی، منادیان وحدت و انسجام اسلامی، اتحاد ملی انسجام اسلامی در تئوری و عمل نام برد.

از دیگر اقدامات گروه مطالعات جهان اسلام و آموزش عالی می‌توان به برگزاری همایش‌های فرزندان جبل عامل، همایش فلسطین؛ مسئله مشترک جهان اسلام و... را نیز برشمرد. در همین راستا پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی این معاونت با عقد ۱۱۳ قرارداد پژوهشی و نگارش مقاله در خصوص پروژه ملی اندیشه سیاسی جهان اسلام و ایران اقدام نموده است که به شرح ذیل می‌باشد:

۱ - عبدالرحمن کواکبی	۲ - شیخ محمد عبده	۳ - محمد بن علی سنوسی
۴ - احمد لطفی السید	۵ - قاسم امین	۶ - سید جمال الدین اسدآبادی
۷ - زین العابدین مراغه ای	۸ - مجدالملک سینکی	۹ - خیرالدین تونسوی

۱۰ - عبدالرحمن جبرتی	۱۱ - سیدعبدالله بهبهانی	۱۲ - عبدالله ندیم
۱۳ - مصطفی کامل	۱۴ - یوسف خان مستشارالدوله	۱۵ - عبدالرحیم طالبوف
۱۶ - عبدالحسین لاری	۱۷ - سیداسماعیل محلاتی	۱۸ - شیخ حسن تهرانی
۱۹ - عبدالله مازندرانی	۲۰ - خواجه نظام الملک	۲۱ - سهروردی
۲۲ - فردوسی	۲۳ - ابن مقفع	۲۴ - ابن طفیل
۲۵ - ابن باجه	۲۶ - ابن خلدون	۲۷ - سیاست در کارنامه اردشیر پاپکان
۲۸ - ملامحمد مهدی نراقی	۲۹ - فضل بن حسین طبرسی	۳۰ - ملاحمد نراقی
۳۱ - صاحب جواهر (محمد حسن نجفی)	۳۲ - محقق حلّی	۳۳ - علامه شیخ یوسف بحرانی
۳۴ - سیدمحمد کاظم یزدی	۳۵ - محقق سبزواری	۳۶ - صدرالمآهلین
۳۷ - میرفندرسکی	۳۸ - میرداماد	۳۹ - جمال الدین دوانی
۴۰ - قطب الدین شیرازی	۴۱ - قطب الدین رازی	۴۲ - ابوالحسن مسعودی
۴۳ - خواجه نصیرالدین طوسی	۴۴ - فارابی	۴۵ - مسکویه
۴۶ - شیخ طوسی	۴۷ - فاضل مقداد	۴۸ - فخرالمحققین
۴۹ - شهید اول	۵۰ - شهید ثانی	۵۱ - شیخ بهایی
۵۲ - وحید بهبهانی	۵۳ - جمال خوانساری	۵۴ - علامه مجلسی
۵۵ - محقق خوانساری	۵۶ - اندیشه سیاسی سید جعفر کشفی دارابی	۵۷ - ابن سینا
۵۸ - محمداسماعیل محلاتی	۵۹ - آیت الله بروجردی	۶۰ - شیخ شهاب الدین سهروردی
۶۱ - ابن رشد	۶۲ - سید مرتضی	۶۳ - سیدحسن مدرس
۶۴ - ثعالبی	۶۵ - احمدبن الشدیاق	۶۶ - سیدنعمت الله جزایری
۶۷ - آیت الله خویی	۶۸ - آیت الله ابن ادریس حلّی	۶۹ - شیخ مفید
۷۰ - ابوالصلاح حلبی	۷۱ - فیض کاشانی	۷۲ - محقق اردبیلی
۷۳ - علی نقی کمره ای	۷۴ - فاضل هندی	۷۵ - شیخ عبدالکریم زنجانی
۷۶ - افضل الدین کاشانی	۷۷ - علامه حلّی	۷۸ - آیت الله سید محسن حکیم
۷۹ - علامه محمد تقی جعفری	۸۰ - ابوالحسن عامری	۸۱ - اخوان الصفا
۸۲ - ابن ابی ضیاف	۸۳ - طاهر الحداد	۸۴ - عبدالحمید بن بادیس
۸۵ - شکیب ارسلان	۸۶ - محقق کرکی	۸۷ - امام موسی صدر
۸۸ - حاج ملاهادی سبزواری	۸۹ - میرزا مجتهد تبریزی	۹۰ - ابوریحان بیرونی
۹۱ - اندیشه سیاسی سیاست و شهریاری در ایران باستان	۹۲ - بررسی چگونگی شکل گیری و استمرار در دوره ساسانی	۹۳ - بررسی چگونگی شکل گیری و استمرار در دوره اشکانی
۹۴ - بررسی چگونگی شکل گیری و استمرار در دوره هخامنشی	۹۵ - بررسی چگونگی شکل گیری و استمرار در دوره ماد	۹۶ - طبقات اجتماعی و نقش آن در قدرت سیاسی دوره اشکانی
۹۷ - شهرنشینی و مدنیت	۹۸ - طبقات اجتماعی و نقش آن در قدرت سیاسی	۹۹ - بررسی نقش هنر در سیاست

۱۰۰ - اندیشه سیاسی در متون مزدایی	۱۰۱ - اردشیر پاپکان	۱۰۲ - بررسی و پژوهش در خصوص اندیشه و سیاست شهریاری در ایران باستان
۱۰۳ - بررسی و پژوهش در خصوص متون و موضوعات سیاسی در ایران باستان	۱۰۴ - بررسی و چگونگی شکل گیری قوانین هخامنشیان	۱۰۵ - بررسی و چگونگی شکلگیری و استمرار قوانین اشکانی
۱۰۶ - بررسی و چگونگی شکل گیری و استمرار قوانین سیاسی و اجتماعی در دوره ماد	۱۰۷ - بررسی و چگونگی شکل گیری و استمرار قوانی سیاسی و اجتماعی در دوره ساسانی	۱۰۸ - طبقات اجتماعی و نقش آن در قدرت سیاسی دوره اشکانی و ساسانی
۱۰۹ - نقش شهرنشینی و مدنیت بر سیاست ایران باستان	۱۱۰ - بررسی نقش هنر در سیاست ایران باستان	۱۱۱ - طبقات اجتماعی و نقش آن در قدرت سیاسی دوره ماد و هخامنشی
۱۱۲ - اندیشه سیاسی در متون مزدایی و اوستایی	۱۱۳ - اندیشه سیاسی در اوستای نخستین	

■ کمیته‌های تخصصی گروه مطالعات زنان و خانواده

کمیته‌های تخصصی تشکیل شده در گروه مطالعات زنان و خانواده در زمینه‌های فرهنگ عفاف و حجاب و مسائل اخلاقی، مسائل دانشجویان شاهد و ایثارگر، ازدواج و خانواده، آسیب‌های فرهنگی، اجتماعی و روانی زنان و بهبود وضعیت خانه‌های دانشجویی و اوقات فراغت و همچنین کمیته هماهنگی مراکز مطالعات زنان با هدف ایجاد و ارتباط و پیوند مراکز مطالعاتی با مراجع تصمیم‌گیر و تأکید بر تقویت رشته مطالعات زنان در دانشگاه‌ها که جمعاً با تشکیل ۴۹ جلسه کارشناسی و تخصصی تعداد ۱۹ طرح و برنامه ارائه داده‌اند. از جمله عمده‌ترین طرح‌ها و برنامه‌های در حال انجام این گروه می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- پیمایش ملی و جامع در بحث نظرسنجی عفاف و حجاب؛
 - تشکیل ستاد عفاف و حجاب در وزارتخانه؛
 - بررسی آیین‌نامه تشکیل ستاد عفاف و حجاب در سطح دانشگاه‌ها؛
 - بررسی وضعیت رشته مطالعات زنان در دانشگاه‌های سراسر کشور؛
 - تهیه و تدوین شناسنامه پایش سلامت دختران و پسران دانشگاهی؛
 - تشکیل زیر گروه‌های اجتماعی، روانشناسی و فرهنگی؛
 - برنامه‌ریزی و اجرای طرح آموزش زوج‌های دانشجو در مشهد مقدس؛
 - برنامه‌ریزی برای تشکیل کارگروه بررسی وضعیت موجود و مطلوب خوابگاه‌های دانشجویی؛
 - برگزاری همایش تخصصی خانه‌های دانشجویی و اوقات فراغت در دانشگاه صنعتی شریف؛
- همچنین لازم به ذکر است که با عنایت به اهمیت موضوع حجاب و تأثیر آن در تعاملات اجتماعی و فرهنگی دانشگاه‌ها و همچنین بازخوردهای مثبت آن در سطح جامعه، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی بررسی همه جانبه و علمی موضوع حجاب را در دستور کار خود قرار داده است که تاکنون بیش از ۱۵ نشست علمی و ۱۵ عنوان مقاله در این خصوص به انجام رسانده است که حاصل این فعالیت‌ها در قالب مجموعه مقالاتی پیرامون حجاب در دست انتشار و عرضه به جامعه علمی، دانشگاهی و عامه مردم می‌باشد.

■ کمیته تخصصی امور اقتصادی، معیشتی و توسعه اشتغال پایدار

با توجه به توسعه و گسترش روز افزون آموزش عالی در کشور و افزایش فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در تخصص‌های

مختلف و به تبع آن ضرورت شناسایی و ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و مناسب جهت اشتغال آنان و همچنین به منظور شناسایی توانمندیها، ظرفیت‌ها و استعدادها موجود، بررسی راهکارهای ایجاد هماهنگی و همسویی بیشتر بین محتوای آموزشهای نظری و عملی در دانشگاه‌ها با نیازهای جامعه و بازار کار و نیز شناسایی موانع موجود در مسیر اشتغال دانش‌آموختگان دانشگاهی، کمیته تخصصی امور اقتصادی، معیشتی و توسعه اشتغال پایدار در راستای ارائه طریق و راهکار جهت رفع مشکلات و موانع، در معاونت فرهنگی و اجتماعی تشکیل و شروع به فعالیت نموده است. در همین راستا و به منظور نیل به اهداف تعیین شده، از استادان، پژوهشگران، متخصصان و مدیران مجرب و صاحب‌نظر در حوزه اشتغال، کارآفرینی و سایر عرصه‌های مرتبط جهت حضور و عضویت در کمیته مذکور دعوت شده و جمعاً تعداد ۵ جلسه تشکیل و ۶ طرح و ۲ آسیب‌شناسی از وضع موجود به عمل آمده است.

■ کمیته همبستگی و هویت ملی

با هدف تبیین سیاست‌ها و اتخاذ راهکارهای مناسب در موضوع همبستگی و هویت ملی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با عنایت به اهداف و سیاستهای کلی نظام، سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، برنامه‌های پنج ساله و نقش و وظایف وزارتخانه، کمیته همبستگی و هویت ملی، تشکیل شده است. در این راستا برنامه‌ها و اقدامات ذیل انجام شده و یا در دست اقدام است:

- برگزاری کارگاه آموزشی مسایل قومیتی در دانشگاه‌ها؛
- برگزاری جلسات تخصصی مرکب از کارشناسان و صاحب‌نظران دانشگاهی در موضوع آسیب‌شناسی دانشگاه‌ها و نظام آموزش عالی در موضوع همبستگی و هویت ملی و پیشنهاد راهکارهای مناسب؛
- آماده‌سازی جزوات مربوط به هویت، همبستگی ملی و چالش‌ها و آسیب‌های آن؛
- حمایت از انتشار فصلنامه‌های دانشجویی در شهرستان‌ها با هدف ترویج و تقویت اندیشه‌های وحدت‌گرایانه و روحیه افتخار و غرور ملی، مذهبی، پژوهشگری و... در دانشجویان؛
- پژوهشهای کتابخانه‌ای و میدانی در موضوع همبستگی، وحدت، فرهنگ و هویت ملی در ایران، به منظور شناسایی ابعاد، سطوح، عناصر و مؤلفه‌های تشکیل دهنده و مقوم فرهنگ، تمدن و هویت ملی ایرانی- اسلامی با محوریت نقش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
- برنامه‌ریزی برای تدوین سیاست‌های راهبردی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در موضوع وحدت، هویت و همبستگی ملی در چارچوب اهداف و سیاستهای کلی نظام و برنامه‌های سند چشم‌انداز؛
- برنامه‌ریزی برای برگزاری کارگاه آموزش هویت و همبستگی ملی در نظام آموزش عالی برای نمایندگان ولی فقیه، معاونان، مدیران، کارشناسان فرهنگی دانشگاه‌ها و فعالان دانشجویی؛
- برنامه‌ریزی به منظور برگزاری همایش مشترک تحت عنوان «همایش ملی نهادهای اجتماعی و همبستگی ملی».

۲- توسعه مطالعات فرهنگی و اجتماعی

■ برنامه مطالعات تحول در رشته‌های علوم انسانی و ایجاد رشته‌های میان رشته‌ای
دستیابی به توسعه همه جانبه و پایدار، در عرصه‌های مختلف علمی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی، مستلزم اتخاذ رویکردها و رهیافت‌های علمی، پویا و کارایی است که بتواند سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه را به ثمر برساند. بخش آموزش عالی به مثابه کارگزار مدیریت علمی و تحقیقاتی کشور، نقشی مؤثر و غیر قابل جایگزین در تحقق اهداف و برنامه‌های توسعه در ابعاد مختلف علمی و ملی دارد. از این روست که تأمین و تحقق سیاست‌های کلی و مضامین دوازده‌گانه سند چشم‌انداز و نیز برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مبتنی بر توسعه دانایی است و بخش آموزش عالی

به عنوان بخش برنامه ریز، هدایت کننده و مجری مجموعه فعالیتهایی شناخته می شود که با هدف توسعه علمی و فرهنگی و تشکیل سرمایه انسانی انجام می پذیرد.

با عنایت به اهمیت و کارکرد رویکرد «میان رشته‌ای» و احساس نیاز به آن در نظام آموزش عالی ایران و مواد و مفاد مصرح قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور مبنی بر گسترش آن، از جمله ماده ۴۹ بند «د» که مسئولیت «بازنگری در رشته‌های دانشگاهی را در راستای توسعه علوم میان رشته‌ای با تأکید بر علوم انسانی» بر عهده دولت و بخش آموزش عالی می‌داند، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و اقدامات گسترده‌ای را به منظور شناسایی رشته‌های جدید میان رشته‌ای و تهیه و تدوین برنامه‌های آموزشی و درسی و شناسایی منابع علمی به انجام رسانده است که مسئولیت مطالعاتی، علمی و عملیاتی این امر مهم و خطیر، بر عهده معاونت فرهنگی اجتماعی وزارت علوم نهاده شده است.

در این راستا پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی اقدام به انعقاد قرارداد برای تدوین شرح درس‌های بیش از ۲۲۰ رشته بین رشته‌ای در حوزه‌های مختلف کرده است. تعدادی از این رشته‌ها از اواخر سال ۱۳۸۶ با تصویب شورای گسترش آموزش عالی در دانشگاه‌ها دایر خواهد شد.

اهم پروژه‌های تدوین دروس رشته‌های میان رشته‌ای به شرح ذیل می‌باشد:

۱. تعریف و تدوین دروس رشته میان رشته ای حقوق:		گروه مطالعات تطبیقی و میان رشته‌ای
حقوق انرژی	حقوق و مدیریت	
حقوق بانکی	حقوق امنیت ملی	
حقوق تجارت الکترونیک	حقوق نفت و گاز	
حقوق بین الملل اقتصادی	حقوق بازرگانی	
حقوق اداری	فلسفه حقوق	
حقوق حمل و نقل	حقوق مالی	
حقوق ثبت	حقوق مالیاتی	
حقوق خانواده	حقوق بیمه	
حقوق کار و تأمین اجتماعی	حقوق پزشکی	
حقوق ورزش	حقوق شهروندی	
عدالت کیفری	حقوق گمرکی	
جرم‌شناسی	حقوق دریایی	
جامعه شناسی حقوق	حقوق تجارت خارجی	
حقوق هوا و فضا	حقوق و توسعه	
حقوق و سرمایه گذاری خارجی	حقوق حل و فصل اختلافات تجاری	
	حقوق رسانه	

گروه مطالعات تطبیقی و
میان‌رشته‌ای

۲. تعریف و تدوین دروس رشته میان رشته ای مدیریت:

مدیریت مهندسی

مدیریت ارتباط با مشتری

مدیریت دانش

مدیریت سرمایه گذاری با ریسک بالا

مدیریت انرژی های نو

علم سنجی

مدیریت پژوهش

مدیریت فناوری نانو

مدیریت و جامعه شناسی علم

علم مدیریت

مدیریت صنایع نانو

مدیریت ترویج علم

مدیریت نوآوری و ابتکار

مدیریت زیست فناوری

مدیریت سرمایه گذاری محاسباتی

مدیریت منابع آب

مدیریت توسعه ترابری ملی

مدیریت هوانوردی

مدیریت روابط کار

مدیریت ضایعات

مدیریت امور شوراها

مدیریت سازمان های غیر دولتی

حکومت و طراحی سیستم های اجتماعی:

مدیریت منابع انسانی در سطح ملی

طراحی ساختار و تدوین استراتژی ملی سیستم‌های پیچیده اجتماعی

سیستم‌های پیچیده اجتماعی

حکومت و مدیریت توسعه:

_ برنامه‌ریزی تحول فرهنگی

_ بودجه و برنامه‌ریزی اقتصادی

_ نهادهای سیاسی

مطالعه تطبیقی و نظریه پردازی درباره حکومت:

حکمرانی خوب

مطالعه تطبیقی و حکومت

حکومت و آینده پژوهی:

برنامه‌ریزی استراتژیک دولتی

دولت الکترونیک

آینده‌پژوهی و دولت

اداره حکومت و دولت:

طراحی سیستم قانونگذاری

طراحی سیستم قضایی

بوروکراسی و اجرا

۳. تعریف و تدوین دروس رشته میان رشته ای فلسفه:

فلسفه و اخلاق

فلسفه و حقوق

فلسفه و سیاست

فلسفه و علوم اجتماعی

فلسفه و رسانه

فلسفه و روانشناسی

فلسفه و سیاستگذاری

فلسفه و فناوری

فلسفه و تعلیم و تربیت

فلسفه و نقد ادبی

فلسفه و علوم رایانه‌ای

فلسفه و مبانی توسعه

فلسفه و علوم پزشکی

فلسفه فقه و حقوق

گروه مطالعات تطبیقی و میان‌رشته‌ای

<p>۴. تعریف و تدوین دروس میان‌رشته‌ای زبان‌شناسی: زبان‌شناسی رایانه‌ای زبان‌شناسی تربیتی</p> <p>۵. تعریف و تدوین دروس میان‌رشته‌ای اندیشه سیاسی: اندیشه سیاسی در ادبیات فارسی اندیشه سیاسی در ایران باستان</p> <p>۶. تعریف و تدوین دروس رشته سایر موارد: سیاست‌گذاری اجتماعی جغرافیای اقتصادی و اجتماعی برنامه‌ریزی توسعه منطقه‌ای مطالعات شهر جهانی فرقه‌ها و مذاهب جدید مطالعات آرشیوی علم، تکنولوژی و جامعه فرهنگ‌پژوهی نقد ادبی</p>	<p>گروه مطالعات تطبیقی و میان‌رشته‌ای</p>
---	--

اجرای طرح‌های پژوهشی بنیادی و کاربردی فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی مطالعات فرهنگی و اجتماعی

معاونت فرهنگی و اجتماعی با هدف مشارکت استادان دانشگاه‌ها و سایر صاحب‌نظران مسائل فرهنگی، اجتماعی و آموزش عالی به منظور تحلیل وضع موجود دانشگاه‌ها، ترسیم چشم‌اندازها برای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی‌های کلان آموزش عالی، ساماندهی، مسئله‌یابی و زمینه‌یابی پژوهش‌های فرهنگی و اجتماعی مورد نیاز جامعه و دانشگاه‌های کشور همچنین حمایت از استادان و پژوهشگران در اجرای طرح‌های پژوهشی فرهنگی، اجتماعی، مسائل آموزش عالی و علوم انسانی و برگزاری سمینارها و همایش‌های علمی اقداماتی را به شرح ذیل انجام داده است:

- اجرای پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در زمینه مسائل اجتماعی آموزش عالی (۱۲ مورد)؛
- پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در زمینه مسائل فرهنگی و ارزیابی فعالیت‌ها و برنامه‌های فرهنگی تشکل‌ها و دستگاه‌های فرهنگی دانشگاه‌ها (۸ مورد)؛
- اجرای پژوهش‌های مرتبط با توسعه تحقیقات علوم انسانی و آموزش عالی (۵ مورد)؛
- حمایت از برگزاری همایش‌ها، سمینارها، نشست‌ها و کارگاه‌ها - همچنین انتشار کتابها و ویژه‌نامه‌های فرهنگی،

اجتماعی و علوم انسانی مانند جامعه‌شناسی علم و انجمن‌های علمی، شیوع‌شناسی مواد مخدر در دانشگاه‌ها، بولتن حوادث آذربایجان، سنجش نگرش دانشجویان؛

- برنامه‌ریزی و ارائه پیشنهاد در خصوص مسائل کلان فرهنگی اجتماعی آموزش عالی به شرح زیر:
- بازنگری آیین‌نامه‌های دانشجویی شامل کمیته ناظر بر نشریات دانشجویی، کانونهای فرهنگی، انجمن‌های علمی، شوراهای صنفی، اردوهای دانشجویی؛
- بررسی و تحلیل پذیرش دانشجویان بومی در دانشگاه‌های کشور؛
- راهبردهای آموزش زبان ایرانی و گویش‌ها و لهجه‌های زبان فارسی در دانشگاه‌های کشور؛
- جمع‌آوری و بازبینی و ارائه طرح تهیه مجموعه مقالات مهارت‌های زندگی؛
- حمایت از طرح ارتباط دانشگاه با اولیای دانشجویان؛

۳- اطلاع‌رسانی و خدمات فرهنگی و اجتماعی

معاونت فرهنگی و اجتماعی در راستای پشتیبانی علمی، فرهنگی و اجتماعی، اقدام به انتشار و تدوین نتایج مطالعات، پژوهش‌ها و برنامه‌های خود به دو صورت چاپی و الکترونیک نموده است.

در کنار انتشار نتایج پژوهشی، برنامه‌ها و عملکرد علمی، پژوهشی و فعالیت‌های دیگر این معاونت در زمینه برنامه‌ریزی اجتماعی مستندسازی شده و از جمله از طریق سایت و اطلاع‌رسانی نشریه جهت اطلاع دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور منعکس می‌گردد. هم‌اکنون پایگاه اطلاع‌رسانی این معاونت فعالیت‌های پژوهشی خود را در پورتال وزارتخانه منعکس می‌کند و نشریه «نامه فرهنگی» با انتشار سه شماره در سال ۱۳۸۵ آغاز به کار کرده و در زمینه فعالیت‌های علمی و اجرایی فرهنگی حوزه ستاد و دانشگاه را بازتاب می‌دهد که تاکنون ۱۴ شماره از این نشریه به چاپ رسیده است. هدف دیگر از انتشار نشریات و راه‌اندازی سایت‌های علمی و فرهنگی، ایجاد ارتباط بین صاحب‌نظران فرهنگی دانشگاه‌ها و ایجاد بانک اطلاعات علمی و پایگاه اطلاع‌رسانی برای استفاده از دانشگاهیان و پژوهشگران است. هم‌اکنون بانک‌های اطلاعاتی مختلفی در زمینه پژوهشگران فرهنگی و اجتماعی و سخنرانان در حال تکمیل است که در آینده نزدیک امکان استفاده از آنها از طریق سایت امکان‌پذیر خواهد بود. تولید برنامه‌های فرهنگی به صورت صوتی و تصویری جهت توسعه و حمایت از فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها از دیگر فعالیت‌های برنامه اطلاع‌رسانی محسوب می‌شود.

نشریات منتشره از سوی این معاونت عبارتند از: نشریه الم (الف لام میم) که تاکنون سه شماره از آن منتشر شده است، ویژه‌نامه‌هایی در ارتباط با مناسبت‌های دینی و ملی مانند ویژه‌نامه مهر استاد به منظور بزرگداشت مقام استاد، ویژه‌نامه یاد و خاطره به مناسبت سالروز رحلت ملکوتی حضرت امام خمینی (ره)، ویژه‌نامه مهر و ماه به مناسبت اول سال تحصیلی و ماه مبارک رمضان، پژوهشنامه برنامه‌ریزی فرهنگی، ویژه‌نامه عمره و ماه رمضان، کتابچه‌های گزارشی در ارتباط با فعالیت‌های دو ساله هر یک از واحدها و مأموریت‌ها که در این زمینه تاکنون سه کتابچه منتشر شده است. گزارش ستاد سال پیامبر اعظم (ص) گزارش تفاهم‌نامه‌های فرهنگی گزارش ستاد زیارت

ج) در عرصه امور فرهنگی دانشگاهیان ایرانی خارج از کشور:

امور فرهنگی دانشگاهیان ایرانی خارج از کشور هم‌زمان با آغاز به کار دولت نهم و دور جدید فعالیت‌های معاونت فرهنگی و اجتماعی در ابتدای سال ۸۴ مورد توجه این معاونت قرار گرفت. لذا برای ایجاد این دفتر مطالعاتی صورت گرفت و سند راهبردی مربوطه تدوین شد. همچنین با انتشار نشریه سفیر فرهنگ در اواخر سال ۱۳۸۵ و آماده‌سازی انتشار این نشریه به صورت الکترونیکی و ایجاد سایت تخصصی بدین منظور اقدامات اولیه ایجاد این دفتر صورت پذیرفته است.

د) فعالیتهای فرهنگی

در عرصه فعالیتهای فرهنگی دانشگاه ها، برنامه‌های گسترده‌ای براساس اهداف و راهبردهای مصوب معاونت و در راستای تعمیق باورهای دینی و افزایش مهارت‌های اجتماعی و تقویت ارزشهای فرهنگی و اجتماعی دانشجویان توسط مدیریت‌های فرهنگی، تشکل‌های دانشجویی و سایر اقشار دانشگاهی سازماندهی و اجرا شده است که گزارش مختصر آن در پی می‌آید:

۱- تشکیل کمیته‌های کاری و ستادهای اجرایی ویژه یا دبیرخانه دائم:

تسهیل فرایند برنامه‌ریزی و نظارت بر اجرای برنامه‌ها و حمایت همه جانبه از آنها در ادارات کل معاونت فرهنگی شامل کمیته امور قرآنی، کمیته آموزش، کمیته ارزیابی، کمیته جشنواره‌ها، کمیته اطلاع رسانی، ستاد سال پیامبر اعظم (ص)، ستاد ترویج فرهنگ عفاف و حجاب، ستاد اقامه نماز، ستاد استقبال از دانشجویان جدیدالورود، دبیرخانه دائم جشنواره‌ها و از همه گسترده‌تر آغاز احداث و تأسیس خانه‌های فرهنگ و اردوگاههای فرهنگی در بیش از ۳۵ دانشگاه

۲- فعالیتهای فرهنگی

جدول مقایسه‌ای شاخص‌های عملکرد فعالیت‌های جمعی دانشجویان

ردیف	شاخص عملکرد	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	درصد رشد نسبت به ۸۳
۱	تعداد نشریات دانشجویی	۱۹۰۰	۲۱۰۰	۲۵۰۰	۲۶۰۰	۲۹۰۰	۳۸ درصد
۲	تعداد کانونهای فرهنگی، هنری و اجتماعی	—	۳۶۲	۴۹۵	۶۷۸	۷۸۰	۱۱۰ درصد
۳	تعداد انجمن‌های علمی دانشجویی	۳۸۱	۶۴۰	۸۰۰	۱۶۴۰	۲۰۰۰	۲۱۲ درصد
۴	تعداد تشکلهای اسلامی	—	۱۵۲	۱۶۲	۱۶۲	۱۶۶	۹ درصد

■ انجمنهای علمی

در پرتو اهداف سند چشم‌انداز توسعه ۲۰ ساله کشور و با عنایت به سیاست کلی معاونت فرهنگی در پرتو اصل علم محوری به عنوان اساس فعالیت‌های فرهنگی از توسعه انجمنهای علمی دانشجویی حمایت و پشتیبانی به عمل آمده است.

جدول مقایسه‌ای آمار انجمن‌ها و اتحادیه‌های علمی دانشجویی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در سال ۸۵

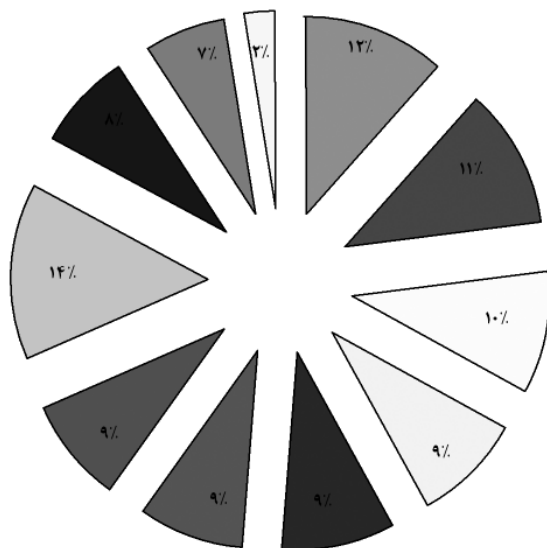
سال	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶
آمار									
انجمن علمی دانشجویی	۱۲۰	۲۰۰	۲۵۰	۲۸۵	۳۸۱	۶۴۰	۸۰۰	۱۶۴۰	۲۰۰۰
اتحادیه‌ها، انجمن‌های علمی دانشجویی	۱	۱	۲	۲	۲	۳	۳	۵	۱۲

■ **کانونهای فرهنگی و هنری**

کانونهای فرهنگی و هنری دانشجویان نهادهایی هستند که در زمینه‌هایی از قبیل قرآن و عترت، ادبی، فیلم و عکس، موسیقی، هنرهای نمایشی، هنرهای تجسمی، صنایع دستی، فرهنگ و اندیشه، ایران‌شناسی و... فعالیت می‌نمایند و توانمندسازی این کانونها از برنامه‌های معاونت فرهنگی و اجتماعی است.

■ تعداد و حوزه فعالیت کانون‌ها:

ردیف	حوزه فعالیت	تعداد کل کانون‌های فعال در حوزه مذکور در سطح دانشگاه‌های کشور
۱	عقیدتی- مذهبی	۹۱
۲	ادبی	۸۵
۳	گردشگری و ایران‌شناسی	۸۷
۴	فیلم و عکس	۷۰
۵	صنایع دستی و هنرهای تجسمی	۷۲
۶	هلال احمر	۷۵
۷	تئاتر	۵۳
۸	اندیشه و گفتگو	۸۹
۹	موسیقی	۵۸
۱۰	اجتماعی فرهنگی، آسیب‌های اجتماعی و روش‌اندازان	۷۶
۱۲	محیط زیست	۲۴
	جمع کل	۷۸۰

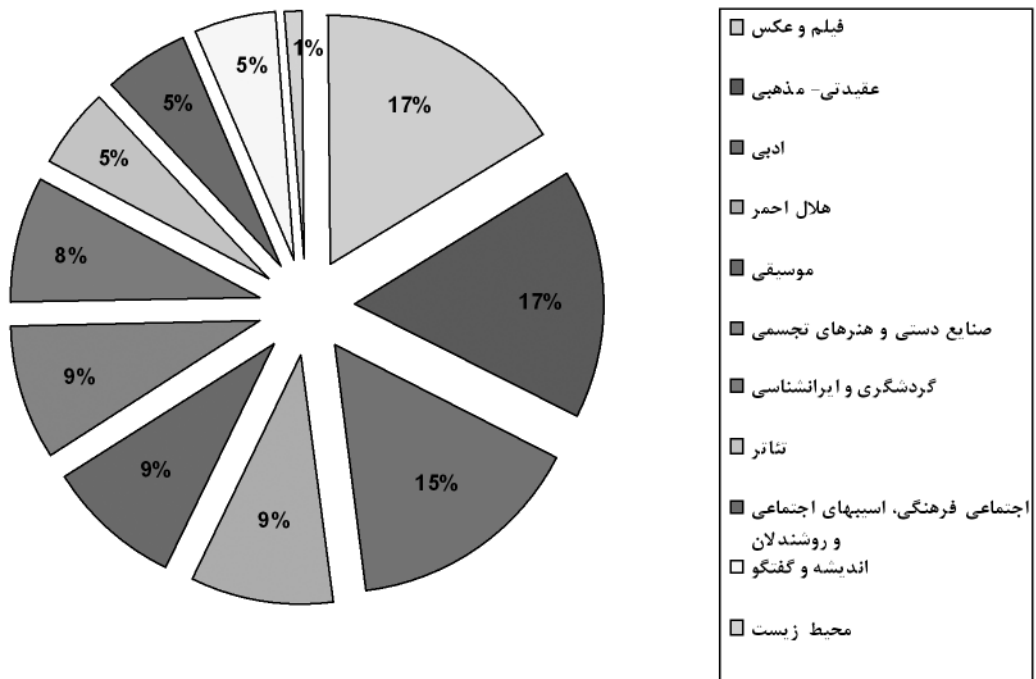

نمودار آمار کانونهای فرهنگی، هنری و اجتماعی دانشگاه های کشور تا نیمه اول سال ۸۶

- عقیدتی - مذهبی
- ادبی
- گردشگری و ایرانشناسی
- فیلم و عکس
- صنایع دستی و هنرهای تجسمی
- هلال احمر
- تئاتر
- اندیشه و گفتگو
- موسیقی
- اجتماعی فرهنگی، آسیبهای اجتماعی و روشندان
- محیط زیست

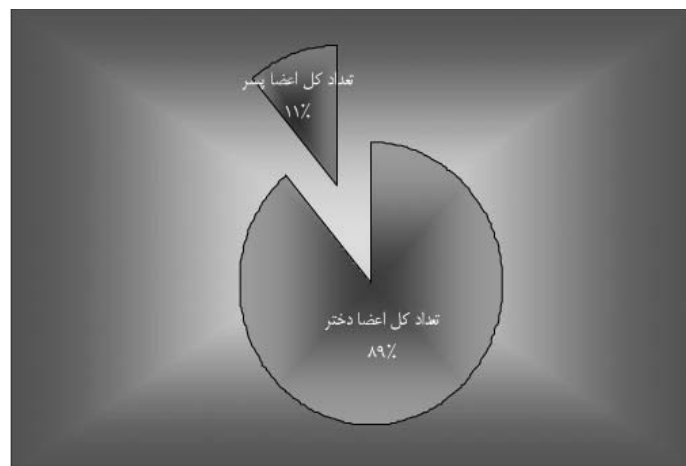
جدول حمایت مالی از طرحهای کانونهای فرهنگی، هنری و اجتماعی دانشگاه های کشور

مبلغ کل حمایت	تعداد طرحهای مورد حمایت	
۱/۰۷۲/۶۰۰/۰۰۰	۲۹۲	مجموع ابلاغ دوم و سوم سال ۸۴
۲/۰۲۲/۵۰۰/۰۰۰	۲۵۳	مجموع ابلاغهای سال ۸۵
۱/۴۸۷/۵۰۰/۰۰۰	۲۱۷	ابلاغ اول سال ۸۶
۴/۵۸۲/۶۰۰/۰۰۰	۷۶۲	جمع کل

عداد برنامه های اجرا شده توسط کانونهای فرهنگی هنری و اجتماعی دانشگاه های کشور در سال ۸۴ و ۸۵
تعداد اعضا کانون ها

۴۱۴۳۱۴	تعداد کل اعضا
۴۵۹۳۲	تعداد کل اعضا پسر
۳۶۸۳۸۲	تعداد کل اعضا دختر

■ تشکلهای اسلامی

در طول سال ۸۵ تلاش گسترده‌ای در جهت بسترسازی و گسترش فعالیت های روشنگرانه و هدفمند تشکلهای اسلامی دانشگاه ها صورت گرفته است به طوری که شاهد رشد ۹ درصدی این تشکلهای نسبت به سال ۸۳ هستیم.

■ جشنوارهها

جشنواره فارابی ویژه تحقیقات علوم انسانی با هدف توسعه و ارتقای جایگاه علوم انسانی: طرح جشنواره بین‌المللی فارابی ویژه رشته‌های علوم انسانی از طرح های معاونت فرهنگی است که توسط پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی و در راستای تحول در رشته‌های علوم انسانی و ارتقای موقعیت این رشته‌ها بین پژوهشگران رشته‌های علوم انسانی و انتخاب بهترین طرح‌های پژوهشی در این زمینه است. اجرای این جشنواره در کنار دیگر جشنواره‌ها مانند جشنواره خوارزمی (ویژه رشته‌های مهندسی) و جشنواره رازی (ویژه رشته‌های پزشکی) نویدبخش احیا و ارتقای رشته‌های علوم انسانی و تشویق و ترغیب پژوهشگران علوم انسانی به ارج نهادن به این گونه رشته‌ها و تلاش در جهت کاربردی کردن آنهاست.

این جشنواره هم اکنون برنامه ریزی شده است و فراخوان آن در پایان سال ۸۵ اعلام شده که طبق آن پژوهشگران علوم انسانی تا مرداد ماه ۸۶ فرصت دارند طرح‌های پژوهشی خود را به دبیرخانه جشنواره ارسال کنند. این جشنواره برای نخستین بار در بهمن ماه ۱۳۸۶ در سطح بین‌المللی و با مشارکت نهادهای علمی و فرهنگی کشور با حضور ریاست محترم جمهوری و میهمان‌های داخلی و خارجی در سالن اجلاس سران کشورهای اسلامی برگزار شد. همچنین آدرس سایت این جشنواره www.farabiward.ir می‌باشد.

جشنواره‌های فرهنگی - هنری

جشنواره‌های فرهنگی - هنری دانشجویان که یکی از اصلی‌ترین فعالیت‌های فرهنگی دانشجویان هنرمند و اهل فرهنگ در دانشگاه های کشور است، همه ساله با حمایت اداره کل امور فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در دانشگاه های مختلف کشور، با گستره‌های بین‌المللی، کشوری و منطقه‌ای برگزار می‌شود. از جمله مهمترین جشنواره‌ها می‌توان به جشنواره بین‌المللی تئاتر دانشگاهیان، جشنواره بین‌المللی فیلم و عکس دانشجویان، جشنواره بین‌المللی تئاتر عروسکی دانشگاهیان و... اشاره کرد که اداره کل امور فرهنگی وزارت علوم از مهرماه سال ۸۴ با رویکردی «ارتقاء محور» به جشنواره سعی در ترویج و نهادینه ساختن «پژوهش» و «آموزش» در این جشنواره‌ها نموده و در بهمن ماه ۸۵ با ایجاد «دبیرخانه دائمی جشنواره‌ها» فرصت لازم را برای مستندسازی و آرشیو جشنواره‌ها و همچنین تسریع در رسیدن به اهداف متعالی اداره کل امور فرهنگی از قبیل سامان‌دهی به سامان «آموزش» و «پژوهش» فراهم ساخته است. در ذیل سیاهه‌ای از جشنواره‌های برگزار شده در سال ۸۴ و ۸۵ و همچنین جشنواره‌های برنامه‌ریزی شده برای سال ۸۶ تقدیم می‌گردد. لازم به یادآوری است در جشنواره‌های مذکور تعداد ۱۱ عنوان کتاب پژوهشی، و با تیراژ ۳۳۰۰۰ نسخه منتشر شده که در واقع محمل مناسبی است برای رفع نیازهای فرهنگی دانشجویان شرکت‌کننده در جشنواره‌ها و همچنین جامعه دانشجویی علاقمند به مطالعه آثار هنری، فرهنگی و ادبی کشور که لیست کتاب‌های منتشره و در دست انتشار به شرح ذیل می‌باشد:

- ۱- کتاب‌شناسی نمایش - گرد آورنده: علی تاجور؛
- ۲- کتاب شناسی پایان‌نامه‌های نمایش - گردآورنده: علی تاجور؛
- ۳- کارکرد آموزشی نمایش عروسکی و نمایش خلاق - نوشته مهر کنتراکتور - ترجمه شیوا مسعودی؛
- ۴- نمایشنامه‌های عروسکی معاصر ایران - به کوشش: شیوا مسعودی؛

- ۵- تجیر - مجموعه مقالات تئاتر عروسی - به کوشش جواد ذوالفقاری؛
- ۶- از گذشته‌ها - مجموعه عکس‌های دوره قاجار - گردآوری افشین شاهرودی با مقدمه‌ای از دکتر محمد سجادی؛
- ۷- تئاتر در گذر زمان (ویژه نامه تئاتر دانشگاهی منطقه شمال و شمال شرق کشور) به کوشش محسن عینی‌زاده؛
- ۸- حرکت در یک پلان - نوشته سارا خلیلی - (در دست انتشار)؛
- ۹- کارکرد کمپوزیسیون تصویر در سینما - نوشته آیدا پناهنده - (در دست انتشار)؛
- ۱۰- بحران امر واقعی - نوشته اندی گراند برگ - ترجمه: اکرم عطایی - گلاره خوش‌گذران - فرشید بیگلو - (در دست انتشار)؛
- ۱۱- نقد کارگردانی برای سینما و تلویزیون - نوشته: ران ریچاردز - ترجمه: ستاره پیرخدری - ضحی اقدامی (در دست انتشار).

جشنواره‌های فرهنگی - هنری سال ۸۴-۸۵-۸۶

ردیف	عنوان جشنواره	تاریخ برگزاری	دانشگاه میزبان	گستره جشنواره‌ها	توضیحات
۱	نخستین جشنواره موضوعی نشریات	آبان ۸۴	تهران	دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم	-
۲	جشنواره سراسری کاریکلماتور	آبان ۸۴	الزهرا	دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم	-
۳	جشنواره داستان مینی مال	آذر ۸۴	الزهرا	دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم	-
۴	جشنواره تئاتر منطقه‌ای	آذر و دیماه ۸۴	گیلان، هرمزگان کردستان	دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم	-
۵	جشنواره شعر کوتاه	آذر ۸۴	الزهرا	دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم	-
۶	مسابقات سراسری قرآن کریم دانشجویی	اسفند ۸۴	شیراز	دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم	-
۷	دهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر عروسی ایران	فروردین ماه ۱۳۸۵	هنر	بین‌المللی - سراسری (دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم)	-
۸	نهمین جشنواره عروسی دانشگاه های کشور	فروردین ماه ۸۵	دانشگاه سوره	بین‌المللی - سراسری (دانشگاه های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)	-
۹	ششمین دوسالانه ادبی دانشجویان کشور	اردیبهشت ماه ۸۵	تهران	بین‌المللی-سراسری (دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)	-
۱۰	نهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر دانشجویان کشور	اردیبهشت ماه ۸۵	تربیت مدرس	بین‌المللی - سراسری (دانشگاه های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)	-

۱۱	دهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر دانشگاهیان ایران	اردیبهشت ماه ۱۳۸۵	تربیت مدرس	بین‌المللی - سراسری (دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم)	-
۱۲	جشنواره فرهنگی عطش به مناسبت محرم	خرداد ۸۵	جهاد دانشگاهی تهران	دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم	-
۱۳	اولین جشنواره پوستر و تایپوگرافی دانشجویان ایران	خرداد ماه ۱۳۸۵	تربیت مدرس	سراسری (دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم)	-
۱۴	جشنواره منطقه‌ای نشریات دانشجویی منطقه ۳ کشور	خرداد ماه ۱۳۸۵	علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان	منطقه‌ای	-
۱۵	سومین جشنواره فرهنگی-هنری و قرآنی دانشجویان کشور «تقلین»	آبان ماه ۱۳۸۶	-	سراسری (دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم)	-
۱۶	دومین جشنواره فرهنگی، هنری و قرآنی دانشجویان کشور «تقلین»	آبان ماه ۱۳۸۵	الزهرا (س)	سراسری (دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم)	-
۱۷	جشنواره «عکس یادگاری»	آبان ماه ۸۵	سیستان و بلوچستان	سراسری (دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم)	-
۱۸	جشنواره سرودهای محلی ترکی آذری در مدح و ثنای حضرت پیامبر اکرم (ص)	آذرماه ۱۳۸۵	تبریز	منطقه‌ای	-
۱۹	پنجمین جشنواره بین‌المللی فیلم و عکس دانشجویان ایران	آذر ماه ۱۳۸۵	صنعتی شریف	بین‌المللی - سراسری (دانشگاه های وزارت علوم و غیر وزارت علوم)	جشنواره در روز ۱۶ آذر مصادف با روز دانشجو با اعلام برندگان پایان پذیرفت

۲۰	دهمین جشنواره تئاتر منطقه‌ای غرب و مرکز کشور	۲۵ لغایت ۲۷ آذرماه ۱۳۸۵	ارومیه	منطقه‌ای (دانشگاه‌های وزارت علوم و غیر وزارت علوم)	-
۲۱	دهمین جشنواره تئاتر منطقه‌ای شمال و شرق کشور	۱۲ لغایت ۱۵ دیماه ۱۳۸۵	فردوسی مشهد	منطقه‌ای (دانشگاه‌های وزارت علوم و غیر وزارت علوم)	-
۲۲	دهمین جشنواره تئاتر منطقه‌ای جنوب کشور	دهه اول دیماه ۱۳۸۵	شیراز	منطقه‌ای (دانشگاه‌های وزارت علوم و غیر وزارت علوم)	-
۲۳	جشنواره هشتصدمین سالگرد تولد مولانا	در طی سال از دیماه ۱۳۸۵ لغایت دیماه ۱۳۸۶	-	بین‌المللی - سراسری بین دانشگاه‌های ایران و ترکیه)	در مرحله مقدماتی تصویب و شروع
۲۴	جشنواره منطقه‌ای نشریات دانشجویی منطقه ۲ کشور	اسفند ماه ۱۳۸۵	ارومیه	منطقه‌ای	-

در کنار این جشنواره‌ها، پژوهشکده مطالعات فرهنگی این معاونت نیز اقدام به برگزاری همایش‌ها و سخنرانی‌های مختلف فرهنگی و اجتماعی نموده است که می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

<p>۱. بررسی حوادث قومی در ایران</p> <p>۲. وضعیت ایران‌شناسی و اسلام‌شناسی در دانشگاه‌های آلمان</p> <p>۳. گسست‌ها و پیوندهای جریان اندیشه در ایران معاصر</p> <p>۴. بررسی وضعیت علوم انسانی و اجتماعی در دانشگاه‌های ایران و فرانسه</p> <p>۵. بحران لبنان</p>	گروه مطالعات تطبیقی و میان رشته‌ای
<p>۱. مدرنیته ایرانی (خیابان ولیعصر)</p> <p>۲. بررسی نحوه گذران اوقات فراغت دانشجویان</p>	گروه مطالعات فرهنگی

<p>۱. مسائل تاریخی دوران گذار در ایران</p> <p>۲. دانشجو و پوشش در لبنان</p> <p>۳. فلسفه حجاب در اسلام</p> <p>۴. مبانی نظری حجاب</p> <p>۵. تأثیر وضع قوانین در تغییر رفتار اجتماعی</p> <p>۶. از گزینه تا حجاب در انسان</p> <p>۷. حجاب پدیده اجتماعی-سیاسی</p> <p>۸. حجاب و حقوق بشر</p> <p>۹. نگرش زنان و دانشجویان دختر به حجاب</p> <p>۱۰. طراحی لباس و ارتباط با مباحث سیاسی</p> <p>۱۱. حجاب و مسئله زن در دانشگاه</p>	<p>گروه مطالعات اجتماعی</p>
<p>۱۲. توسعه و تحول علوم انسانی در ایران</p> <p>۱۳. غرب و رویکرد منتقدانه به فرهنگ آن</p> <p>۱۴. ایران‌شناسی در اروپا</p> <p>۱۵. بررسی رضایت علوم‌انسانی و اجتماعی‌های ایران و فرانسه</p>	<p>حوزه ریاست</p>

هـ) نشریات دانشجویی

آمار نشریات با توجه به زمینه انتشار:

درصد فراوانی	نوع نشریات	درصد فراوانی	نوع نشریات
		۲۸/۵	علمی
۴۴ درصد	سیاسی	۷۱/۵	فرهنگی، اجتماعی، مذهبی، هنری، صنفی و سیاسی
۲۰ درصد	فرهنگی و اجتماعی		
۱۴ درصد	اعتقادی و مذهبی		
۱۰ درصد	ادبی و هنری		
۱۲ درصد	صنفی		

(و) آموزش های فرهنگی و اجتماعی

عنوان دوره	تعداد دوره‌ها	تعداد شرکت‌کنندگان	تعداد ساعات دوره	محل و مجری	توضیحات
دوره آموزشی مدیران	۱	۶۰	۲۴	دانشکده علوم حدیث شهر ری	—
دوره آموزشی کارشناسان	۳	۳۵۰	هر دوره ۲۴ ساعت	عباسپور-شهید رجایی گیلان	
	۱۳	تعداد ۶۵۰	۲۴ هر دوره بین ۲۴ تا ۳۰	مناطق ۵ گانه	
انجمنهای علمی	۷	کارشناسان ۱۳۰	۲۴	مناطق ۵ گانه	قرآن و عترت ۲۵۰ نفر
		دبیران و اعضای انجمن علمی	۸		
کانونهای فرهنگی و هنری	۵	اعضای شورای عمومی ۵ مجمع			گردشگری و ایران‌شناسی، فیلم و عکس - اندیشه و گفتگو، اجتماعی و فرهنگی

	علم و صنعت ۴ دوره در تهران تربیت مدرس	هر دوره ۶ ساعت	ویژه دختران و پسران ۲۵۰۰ نفر	۳ دوره در هر استان	عمره دانشجویی
			ویژه خواهران دانشجو ۱۵۰۰ نفر		

همچنین پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی این معاونت حدود ۳۰ کارگاه آموزشی در موضوعات مختلف مرتبط با حوزه فرهنگی و اجتماعی را نیز برگزار نموده است.

ز) فرهنگ کارت دانشجویی

با توجه به ضرورت توجه به فعالان و توسعه خدمات فرهنگی و تحقق عدالت فرهنگی، طرح فرهنگ کارت دانشجویی از اواخر سال ۸۴ در دستور کار این معاونت قرار گرفت و پس از مراحل اولیه طراحی و رایزنی‌های گسترده با بانک‌های مختلف، بانک ملت به عنوان مجری نصب دستگاه‌های کارت خوان POS انتخاب شد و مراسم رونمایی از فرهنگ کارت دانشجویی در تاریخ ۱۶ آذر ۸۵ به مناسبت روز دانشجو برگزار گردید. براساس این طرح تا پایان سال ۸۵ تعداد ده هزار نفر از فعالان دانشجویی، دانشجویان دکتری و کارشناسی ارشد از مزایای آن بهره‌مند شدند. همچنین برنامه‌ریزی برای چند برابر شدن ظرفیت فرهنگ کارت برای سال آینده طی مذاکره با نهادها و سازمان‌های مختلف از جمله سینماهای وزارت ارشاد، برخی از سالن‌ها و استخرهای تربیت‌بدنی، برخی از مراکز نشر بزرگ و تورها و آژانسهای مسافرتی صورت گرفته است.

ش) ستاد اقامه نماز

ستاد اقامه نماز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به ریاست وزیر علوم با هدف ترویج و توسعه فرهنگ نماز و نیایش در میان مهمترین قشر جامعه یعنی دانشجویان و اساتید که آینده‌سازان دولت اسلامی خواهند بود فعالیت می‌کند. همچنین در هر دانشگاهی ستادی به همین نام زیر نظر ستاد مرکزی وزارت علوم تشکیل شده است که همگی و در کنار ستاد مذکور وزارتخانه، زیر نظر ستاد عالی اقامه نماز نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری، فعالیت‌های عمومی و اختصاصی خود را انجام می‌دهند.

ستاد اقامه نماز وزارت علوم، فعالیت‌های خود را در دو بخش :

الف - داخل ستادی و مراکز وابسته در تهران

ب - خارج از ستاد در سطح دانشگاه‌ها

پی‌گیری می‌کند. اهم فعالیت‌های این ستاد در طی ۲ سال اخیر در بخش اول عبارتند از:

- ۱- تعمیر، تجهیز و بهسازی مساجد و نمازخانه‌های ستاد مرکزی و مراکز وابسته در تهران؛
- ۲- برگزاری چندین فقره مسابقه فرهنگی پیرامون احکام و اسرار نماز، اذان؛
- ۳- برگزاری دوره‌های آموزشی «ترویج و توسعه فرهنگ نماز» ویژه کارکنان دولت در داخل وزارتخانه؛
- ۴- بازدید، نظارت و ارائه گزارش از مساجد و نمازخانه‌ها؛
- ۵- اختصاص ستونی از ماهنامه «نامه فرهنگی» به نماز؛
- ۶- تجلیل از تعاملان نماز؛

۷- ابلاغ وظایف دستگاه‌ها؛

۸- تشکیل سایت ستاد اقامه نماز؛

برای اولین بار زیر نظر حوزه وزیر علوم، با مستندات غنی از جمله:

الف- پژوهش در چند بخش؛ مقاله، کتاب، سخنرانی و گفتگو؛

ب- نماز از منظر امام و رهبری؛

ج- نماز در آینه آیات و روایات؛

د - نماز در سیره معصومین، بزرگان، شهدا؛

ه - اوقات شرعی تمام شهرهای کشور؛

و- درج رویدادها، فعالیت‌ها و اخبار به روز دنیا در مورد نماز و نیایش؛

ز - احکام و اقتضائات نماز؛

ح- کتاب‌شناسی نماز؛

ط - مسجد، اذان و داستان‌های نماز؛

ی - تصاویر؛

در بخش دوم و در داخل دانشگاه‌ها باید به ساخت، تعمیر، تجهیز و بهسازی مساجد در نمازخانه‌ها که کاری زیربنایی بوده و در برخی موارد عمده وقت مسئولین ذیربط را به خود اختصاص داده است، اشاره کرد.

۲- ابلاغ وظایف عمومی و اختصاصی و تعیین رابطان ستاد اقامه نماز دانشگاه‌ها

۳- بازدید از مساجد و نمازخانه‌های تمام دانشگاه‌های تهران و برخی از دانشگاه‌های استان‌ها و ارائه تذکرات لازم

ح) ستاد زیارت

عمده فعالیت‌های ستاد زیارت شامل موارد زیر بوده است:

۱- دریافت سهمیه از سازمان حج و زیارت و تقسیم آن در بین تمام دانشگاهیان (دانشجویان، اعضای هیأت علمی و

کارکنان) و انجام کلیه امور اجرایی جهت اعزام؛

۲- اعزام دانشگاهیان به سفرهای زیارتی مانند سوریه، کربلا و مشهد مقدس و انجام کلیه امور اجرایی جهت اعزام؛

۳- هماهنگی لازم در جهت برگزاری کارگاه‌های آموزشی با استفاده از استادان آشنا به مسایل زیارت در حوزه و

دانشگاه.

ردیف	ستاد عمره	سال ۸۵	سال ۸۶
۱	عمره دانشجویی	۴۵۰۰	۵۵۰۰
۲	عمره اعضای هیأت علمی	۱۱۵۰	۱۵۵۰

در دوره‌های آموزشی عمده عناوین و سرفصل‌های زیر مورد اجرا قرار گرفت:

۱- آشنایی با سیره نبوی، ۲- شیعه‌شناسی ۳- پاسخ به شبهات عقیدتی ۴- آشنایی با مسایل سیاسی عربستان

۵- دانستنی‌های سفر ۶- فلسفه حج ۷- مهدویت ۸- بهداشت و اخلاق سفر ۹- مسایل ویژه خواهران ۱۰- مباحث کلی عمره

مفرد

ط) توسعه فعالیت های دینی و قرآنی

فعالیت های دینی و قرآنی:

در سال ۸۵ با توجه به مأموریت شماره ۱۱ از فهرست اهداف و مأموریت های معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم و دانشگاه ها مبنی بر ترویج روحیه دین گرایی و توسعه فعالیت های قرآن و عترت، تلاش های گسترده ای در قلمرو ساختاری و برنامه ای به انجام رسیده است، که اشاره می شود:

۱- اقدامات ساختاری:

■ تشکیل کمیته کاری امور قرآنی در اداره کل امور فرهنگی به منظور پشتیبانی و نظارت بر برنامه های دینی و قرآنی دانشگاه ها که در سال ۸۵ با تشکیل ۸ جلسه موارد متعددی را به تصویب رسانده اهم آنها عبارت از طرح فضا سازی قرآنی دانشگاه ها، آسیب شناسی مسابقات قرآنی، بررسی محتوایی جشنواره های ثقلین و ساعتی با کلام ربانی و دو سالانه قرآن پژوهی بوده است.

■ تشکیل ستاد سال پیامبر اعظم (ص) در این معاونت به منظور برنامه ریزی، هدایت و حمایت برنامه های ویژه دانشگاه ها در سال پیامبر اعظم (ص) و مشارکت جدی در برنامه ها و نیز حضور فعال در نمایشگاه سال پیامبر اعظم (ص).
■ سازماندهی و انتشار نشریه قرآنی الم (الف لام میم) که در سال ۸۵ شماره اول آن منتشر و در تیراژ ۵۰۰۰ نسخه در دانشگاه ها توزیع شد.

۲- اقدامات اجرایی:

■ حضور فعال در نمایشگاه قرآن همراه با ارائه تحقیقات و دستاوردهای قرآنی دانشگاه ها و توزیع بسته های قرآنی و فرهنگی میان دانشجویان مراجعه کننده به میزان بالغ بر ۱۰۰۰ مورد که در نهایت غرفه اداره کل امور فرهنگی در بخش دانشگاهی رتبه اول را به دست آورد.

- فعال شدن کمیته امور قرآنی و تصویب مصوبات متعدد در راستای توسعه فعالیت های قرآنی در دانشگاه ها و دعوت از صاحب نظران و نمایندگان نهادهای دانشگاهی و قرآنی مانند نهاد نمایندگی، سیمای قرآن و ...؛
- تجدید نظر در آیین نامه مسابقات قرآنی دانشجویان و افزودن مسابقات گروهی و حفظ موضوعی و ترجمه و مفردات به رشته های آن؛

- اضافه نمودن مرحله منطقه ای به مسابقات قرآن دانشجویی و تعیین دانشگاه به عنوان میزبان و مجری مسابقات منطقه ای که در سال جاری اجرا خواهد شد؛

- انتشار ۷ شماره از نشریه الم (الف لام میم) در شمارگان متوسط ۵۰۰۰ نسخه و توزیع در سطح دانشگاه ها؛
- برگزاری جشنواره ساعتی با کلام ربانی به میزبانی دانشگاه گیلان و تشویق گروه های دانشجویی فعال در زمینه تولید و اجرای برنامه های شبی با قرآن و نمایشهای قرآنی.

■ برنامه ریزی، پشتیبانی و نظارت بر جشنواره ثقلین که به میزبانی دانشگاه الزهرا با حضور گسترده دانشجویان هنر دوست طرح برگزار شد.

■ اجرای مسابقات قرآنی دانشجویان در دو مرحله دانشگاهی و سراسری که در نهایت، ۹۸ نفر به عنوان دانشجویان برگزیده به مرحله ملی مسابقات (که توسط جهاد دانشگاهی اجرا گردید) راه یافتند.

■ انجام امور مقدماتی جشنواره دو سالانه قرآن پژوهی که با تعیین دبیر و دانشگاه مجری، برنامه ریزی های اولیه و تعیین اعضای هیات علمی آن صورت گرفته و به زودی اقدامات اجرایی آن سامان خواهد یافت.

همچنین کلیه طرح های قرآنی واصله از دانشگاه ها مورد حمایت مشاوره ای، علمی و پشتیبانی اعتباری قرار گرفت و در

پایان سال نیز اعتباری فوق‌العاده بالغ بر پانصد میلیون ریال جهت حمایت از این فعالیت‌ها به دانشگاه‌ها اختصاص یافت.

ی) پشتیبانی مالی فعالیت‌های فرهنگی

معاونت فرهنگی و اجتماعی کمک‌های اعتباری وسیعی را در طول دو سال گذشته جهت گسترش فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه‌ها با اولویت‌های برنامه‌های جمعی دانشجویی ارائه نموده است. کل رقم حمایت شده در سال ۸۴، ۵/۱۹۳۶ میلیون تومان و در سال ۸۵، ۲۶۲۵ میلیون تومان بوده است. به عبارتی در مجموع دو سال گذشته ۵/۴۵۶۱ میلیون تومان به حمایت از فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه تخصیص یافته است.

در کنار حمایت‌های مستقیم مالی، این معاونت اقدام به تجهیز کتابخانه‌های خوابگاه‌های دانشجویی کشور نموده است. در این طرح ضمن آنکه نیازسنجی‌ها و بررسی‌هایی در محیط‌های خوابگاهی انجام گرفت، شورایی در این معاونت به شناسایی، بررسی، خرید و ارسال کتب نموده است. این طرح همچنان در حال پیگیری و ادامه می‌باشد.

